

О Г О Л О Ш Е Н Ё.

Отсим подаєсь до загального відома всім відділам і їх членам, приналежачим до „Руського Народного Союзу“, що

XII-та ГОЛОВНА КОНВЕНЦІЯ „РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

відбуде ся

в містї Wilkes Barre, Pa., почавши від дня 9-го вересня 1912 року.

Згідно зі статутами Р. Н. Союзу, кождий відділ Р. Н. Союзу, котрий сповнив всі приписи і постанови, приписані статутами тої Організації, має право вибору делегата на Конвенцію. — Вибір делегатів має відбутись протягом місяця липня с. р. так, щоби до 9-го серпня (August) с. р. всі делегати були вибрані, як також їх імена і адреси були заслані до Головного Уряду Р. Н. Союзу.

Ні один відділ Р. Н. Союзу, котрий не був членом Організації що найменше шість місяців до речинця вибору делегатів, не має права до вибору делегата. — Ні один відділ Р. Н. Союзу, котрий не сповнив всіх своїх обовязків супроти Організації і її статутів, як: неплаченє точного і повного розмету, (§ 147 новий статут), привиманє членів до відділу а до Р. Н. Союзу ні, або на оборот, (§ 270 новий статут), невиконуванє припоручень Гловного Виділу Р. Н. Союзу (§ 271, буква б, новий статут), не має права вибору делегата, згідно зі статутами Організації (§ 9 новий статут).

Ніякий відділ не може вибрати за делегата такого члена, котрий є рівночасно чи то головним чи місцевим урядником иншої подібної організації.

Відділи, котрі мають право до більше як одного голосу, застосують ся до § у 18-го новий статут, як також до § у 17-го новий статут.

Делегатом на Конвенцію може бути вибраний кождий член Р. Н. Союзу, котрий є що найменше 6 місяців членом того відділу і Р. Н. Союзу та вмїє читати і писати. — Відділи, котрі не хотять висилати делегатів, а хотїли би, щоби їх відділ був заступлений, мають застосуватись до §-у 15-го новий статут.

Місце конвенційної галї, як також порядок Конвенції буде оголошений пізнійше.

McAdoo, Pa., June 20. 1912.

Д. КАПУЛА, гол. предс., А. ШАРШОНЬ, гол. касїер. С. ЯДЛОВСЬКИЙ, гол. секр. фїанс., Т. ЛАБОВСЬКИЙ, гол. секр. рек.

ВІД ГОЛОВНОГО УРЯДУ Р. Н. СОЮЗА.

З нагоди наближаючої ся XII-ї головної Конвенції Р. Н. Союзу отсим подає ся до відома усім членам Р. Н. Союзу, як слїдує: орган тоїж організації, „Свобода“, буде приймати від кожного члена і оголошувати друком усякі передконвенційні проекти і уваги, але тільки маючи на увазі добро і розвій організації; проекти, які вносили поміж членів роздор і колотнечу або служили якимсь партійним цілям або мали політичну закраску, безусловно не буде містити ся.

МекАду, Па. 20. червня 1912.
Гол. Уряд Р. Н. Союзу.

Справозданє

Головної Контрольної Комісії, відбувшої ся на днях 17., 18., 19. і 20. червня 1912 р. зі стану маєтну Р. Н. Союзу.

I.

З послїднього засїдання Контр. Комісії позїстало в Касї	
Р. Н. Союзу готівки	- 91.961.84
В лютім приходу було	- 14.224.25
в марцю „ „	- 23.643.53
в цвїтню „ „	- 17.585.30
в маю „ „	- 20.559.29
Разом прихід	167.974.21
В лютім розходу було	- 11.925.11
в марцю „ „	- 20.540.52

в цвїтню „ „	- 17.081.09
в маю „ „	- 17.415.68
Разом розхід	66.962.40

Зїставленє:

Доходу було	- 167.974.21
Розходу було	- 66.962.40
Остає готівки	101.011.81

На сю суму знайдено в банкових книжочках:

Фонд сирїтський	- 46.865.74
Фонд резервовий	- 30.798.69
Фонд народний	- 5.124.77
Фонд бїдних	- 7.530.64
Фонд еміграційний	- 2.735.45
Фонд розпорядимий	- 12.228.23
Разом	105.283.52

В банкових книжочках є не-скешованих чеків на	- 4.974.01
Лишає ся	100.309.51

Протестованї чеки	- 358.50
У касїєра готівка	- 343.80
Разом готівка виносить	101.011.81

II.

РУСЬКИЙ МОЛОДЕЧИЙ СОЮЗ.

З послїднього засїдання остала готівка		- 14.837.78
В лютім доходу було	- 431.71	
в марцю „ „	- 432.39	
в цвїтню „ „	- 410.46	
в маю „ „	- 385.49	
Весь дохід	16.497.83	
В лютім розходу було	- 37.00	
в марцю „ „	- 383.00	
в цвїтню „ „	- 215.00	
в маю „ „	- 86.00	
Весь розхід	721.00	

Зїставленє:

Доходу було	- 16.497.83
Розходу було	- 721.00

Лишає ся готівки

На банковї книжочцї знаходить ся	- 15.807.83
З того незмінаний чек на	- 31.00
Готівка	15.776.83

III.

За рент дому Р. Н. Союзу: з переносу		- 1.606.75
Лютїй і марець	- 346.00	
Пвїтень і май	- 414.00	
Разом	2.366.75	
За інсталяцію заплачено	- 256.64	
Остає готівка	2.110.11	

IV.

„СВОБОДА“.

По послїдній контролї зїстало готівки		- 2.499.49
В лютім доходу було	- 274.31	
в марцю „ „	- 2.199.71	
в цвїтню „ „	- 2.254.63	
в маю „ „	- 1.810.35	
в червню „ „ до 15.	- 2.190.76	
Весь прихід	11.229.25	
В лютім розходу було	- 1.416.41	
в марцю „ „	- 2.544.23	
в цвїтню „ „	- 1.645.45	
в маю „ „	- 1.621.27	
в червню (до 15-го)	- 1.251.20	
Весь розхід	8.478.56	
Зїставленє:		
Дохід	- 11.229.25	
Розхід	- 8.478.56	
Остає	2.750.69	

На сю суму є на банковї книжочцї готівкою		- 2.075.97
Нескешованих чеків на	- 10.83	
Готівка	2.065.14	

Отже:

Після книги менаджера готівка виносить	- 2.750.69
На се складає ся готівка в банку	- 2.065.14
В руках менаджера знаходить ся готівка	- 685.55
Разом	2.750.69

V.

Весь маєток Р. Н. Союзу виносить:

Готівка Р. Н. Союзу	- 101.011.81
Дім Р. Н. Союзу	- 13.500.00
Готівка Молодечого Союзу	15.776.83
Готівка Свободи	- 2.065.14
Вартість друкарні Свободи	18.155.00
Рент дому	- 2.110.11
Разом	152.618.89

Відтягнувши з тої суми фонд сирїтський		- 46.865.74
--	--	-------------

Дїйсний маєток Р. Н. Союзу виносить		- 105.753.15
-------------------------------------	--	--------------

Довги за адвертайзменти і роботи від членів і не-членів		393.19
Довги за адвертайзменти календарів з 1910 р. \$8.00, з 1912 р. \$15.00.		Разом 23.00
Jersey City, N. J. June 20, 1912.		

о. В. Балог,
Т. Каськів,
К. Поступак.

Лесь

преславний гайдамака.

Гей, у Луцьку, славнім місті,
Там зійшлося не сто, не двісті,
А збирався люд увесь:
Подивитись кожен хоче,
Як то смерті тут доскоче
Гайдамака славний Лесь.

Вже збудовано й помости,
Де дають страшною хлості,
Кат з сокирою стоїть;
Круг помосту, — то не жарті! —
Вояки пильнують варти —
Шаблі в кожного блищать.

Бакаляри*) і рахмістри,
І інші лавники**) і бурмістри
З патерицями в руках;
Швець, зірвавшись од роботи,
Недошиті кинув боти, —
Поспішає так, що страх!

І дівчата полохливі,
Молодий уродливий
І перекуки міські;
Мов метелик між квітками —
Між дівочтвом і жінками
Віють ся жевжикі меткі.

А в передній самій лаві
Страх моторні і цікаві
Дівка Хима й жіночки.
І про Лесь, що він злочинний
І рудий і поганючий,
Їх лепечуть язички.

Хима, дівка соромлива,
Додас й свого ще дива:
„Кажуть, кров людськую пе!...
Бо як їсти сиде тільки, —
Джура***) крові — не горілки
Повний кухоль подає”.

— „От собака! От котюга!” —
Верещить одна і друга...
Аж ураз гукують: „Ціть!”
Вся жінота поніміла!
Вий тебе небесна сила! —
На помості Лесь стоїть.

Стан високий, вус козацький,
Чорні брови і юнацький
Погляд сьміливий, палкий:
Так тим поглядом проймає,
Мов у душу зазирає,
Мов звеліти хоче їй.

От як люди набрехали!...
А пан возний взяв шпиргалі
Та й почав читати з їх,
Що сей Лесь є гайдамака,
Престрашений розбишчака,
Наробив гріхів тяжких:

Розбивав панів добреньких,
Убивав ксьондзів сьвятеньких,
Забирав жінок, дівчат,
І за сес по статуту
Ту ю „голову зопсуту”
Відрубати має кат.

„Раз на сьвіт родила мати,
Тільки раз і помирати!” —
Лесь як гримне у той час:
„Прощавайте, громадине!...
Ну, катюго! сльн стане,
Щоб утяти шню враз?”

Нахилив ся до колоди,
Кат сокиру в гору зведе...
Щось тоді як закричить!
Оттакого ще вам дива:
Хима, дівка соромлива,
На помості вже стоїть.

„Пострівай, катюго клятий!...
За дружину Лесьа взяти
Хочу я... його пустить!”...
Вся громада занімала
З дива Химного діла.
Кат не знає що робить.

Але возний аїй гадки:
Артикули зна й порядки
І рече судовий пан:

*) Вчителі. **) Радні.
***) Слуга.

„Коли дівочка учива
Взять забійцю, милостива,
У малженський схоче стан, —

То і право, і статутні
Нам велять те слово вчуті
І декрет такий вчинити:
Зараз їх обох узяти,
І вивидче в церкві повінчати
Та й на волю відпустити”.

Кат сердитий зажурился.
„Люд, зрадивши, звеселив ся,
Хима рада, аж скака!
Лесь поглинув на дівчину —
Запалася... „А скінш хустину:
Глину — дівчина яка”.

Хустка впаде. Та й негарна!...
І руда, і нечупарна,
Ще й курпатий ніс чудний...
„Як таку взяти почвару, —
Краще вже приймати кару...
Кате! гей, рубай мерщій!”

Гуп сокира на колоду!...
Скрик озвався серед народу...
Покотилась голова...
Кат радіє, звеселившись,
„Люд похитнувся, зажурившись,
Хима пада й земліба.”

Ой за Луцьком, містом славним,
Та й звичасм стародавнім
Поховали козака:
Там долина — гей широка,
Там могила — гей висока,
Гей висока і стрімка!

Вітер віє по долині,
Розхилив лист калини,
Що у Лесьа в головах;
І сїда орел крилатий
На могилі спочивати,
Налітавшись по степах.

Сяє з неба сонце ясно,
І цвіте калина красно,
А красу козак любив!...
Добре там йому лежати:
Все прибралось в пишний шати,
Соловейків чути спів...

Борис Грінченко.

Дописи.

3 Taylor, Pa.

Читаючи нашу часопись „Свободу”
найде ся у ній майже зі всіх плейзів,
де тільки живуть наші Галицькі Русини,
дописи про їх жите буте на вільній
американській землі.

А що вже немалий час минув, як
і про наш плейз не було дописи в
„Свободі”, тому я набираючи відваги
позволив собі взяти за перо і написа-
ти хоч кілька слів. Бо якось нещас-
ливо склали ся обставини на нашім
плейзі, що мимо дуже многих проб
в просьвітнім напрямі між нашими
людьми, не прийшли ми до сего пе-
ресьвідчення, що початок кожної пра-
ці просьвітної народної між американ-
ськими Русинами повинен зачинати
ся від школи.

Як дітей наших не при звичаємо до
рідної мови, історії, пісні, молитви,
обряду, одним словом до всього ци-
ро-руського, то в таким разі ціла
наша праця просьвітна і патріотична
між дорослими буде мати тільки хви-
леве значіння.

А щоба почуте руськості і любов
до всього, що рідне, удержало ся між
нашим народом в Америці як най-
довше, треба зачинати від діточок.

Наш плейз від давна мрів про
школу. Були навіть проби в тім на-
прямі і тільки успіху було дуже об-
малъ із сєї простої причини, що діт-
во-ра наша наділа без школи, а тим са-
мим і родичі не дуже то горнули ся
до таких починів.

Недавно тому навіть за почином
кількох одиниць з місцевої читальні

спроваджено до Тейлору учителя, п.
М. Корикору; зібрано трохи грошій
на платню і сейчас зачали ся проби
співу, сходиши і т. д. Так щож; п.
М. К. покинув Тейлор, пішов шукати
ліпшого кусника хліба, а гарні почи-
ни засігли ся в самім зароді.

Тепер ми вступили на зовсім ин-
шу дорогу і маємо певну натию, що
наше діло зачатє в ім'я просьвіти ді-
точок, буде розростати ся і потягати
за собою інші почини просьвітної
роботи.

Наш Тейлор, як звисно, належить
до парохії в Скрентон. Скрентонський
парох, о. Волод. Держирука, від дав-
на щиро інтересував ся нашим плей-
зом, приїздив до нас досить часто
і з тих спільних нарад вийшло за-
гальне бажанє школи.

Щоб сею справою заінтересувались
найшарпі круги, скликали тутешні
парохіяни велике віче на день 5-го
мая, в неділю вечером.

На тім вічу, під проводом о. В. Д.,
застановили ся численно зібрані Ру-
сини над справою школи і рішили
всіма силами довести до якогось ла-
ду. І так стало ся. Парохія причи-
няєть ся до справи шкільної щомі-
сячним датком в сумі 12 доларів, а
прочі видатки покривають тейлор-
ські Русини добровільними жертва-
ми. Комітет шкільний наглядає над
гарним веденєм школи. До сего
комітету належать: Пантелеон Голов-
чак, Михайл Гайдук, М. Федорів, Н.
Марущак, С. Сенюк, П. Молодечий,
А. Тиханевич, Ф. Шумейко, І. Гра-
бець, Н. Гриців, П. Обаль і І. Тер-
пеливець. Від двох тижнів наука від-
буває ся правильно.

Учить п. Петро Кирилюк і о. В.
Держирука. Справлено гарні лавки і
всьо потрібне до веденя школи. Ді-
точок до тепер вписало ся до 25.
І так по довгих непокоях, по довгих
безуспішних, прямо шкідливих пар-
тійних борбах, наступив зворот до
ліпшого. Бо в яким як в яким ділі, а
в справі школи сподіємо ся, що згур-
тують ся всі щирі Русини без ріжни-
ці на політичні переконання. За шко-
лою піде без сумніву заложене чи-
тальня, за читальнею зорганізоване
руського елементу в щиро руську
згідливу родину. Дай Боже, щоби ми
всі Тейлорчане разом при спільній
праці, могли в будучности повелича-
ти ся своїм власним шкільним домом.

Бо „в своїй хаті, своя правда і
сила і воля”...

Никита Марущак.

3 Providence, R. I.

Просьба до Товаришів Русинів з
Красного, пов. Скалатського

Від двох літ тягнесь справа будо-
ви дому „Читальняного” в Краснім,
і за той час наші братя успіли вибу-
дувати величавий дім читальняний
серед найтяжших обставин.

Однак помимо шаленої кирині во-
рогів наші бідні братя з остатного
тягнули ся, аби двигнути народню
сьвятиню і тим показати, що ще не
замерло в них народне почутє тай
гідність, і сям вказали, що усі інтри-
ги різних комісарів пішли в нівеч, а
ті кайдани, котрі обертали на наших
братів — тепер обернуть ся на них;
а тим оружєм — як раз буде чи-
тальня.

Однак на домі читальнянім тяжить
ще пару сот корон, а довг мусить
бути сплечений, бо в противнім разі
усьо піде в нівеч тай і праця піде
марно; а того тільки бажалиб наші
віковічні вороги. Ми не сьміємо до
того допустити, аби вороги ликували
ми мусимо допомогти, бо дім
читальняний в Краснім, се буде сон-
це, котре своїм промінем і лучами

пробе закачапшениу пітьму в цілім по-
літі Скалатським.

Тож в тій цілі завязав ся комітет
в Providence, R. I. до збираня жертв.

І кличемо до Вас, Дорогі Тоба-
риші і Товаришкі! Допоможіть хоть
маленькими датками, бо се єсть вспіль-
не добро. Ви уже нераз жертвували
тож єще і сям разом жертвуйте пі-
сля змоги, не допустіть аби наші То-
варіші в Красного самі не простяга-
ли до Вас руки.

Всякі жертви просить ся посилати
на руки касієра Комітету під адресу:
Николай Пшоновський 148 Blackstone
St. Providence, R. I. Імена усіх
жертводавців оголосят ся в часопи-
си. Хто зараз дає — той дає два рази.

За комітет:

Омельян Рекрут,
Микола Пшоновський,
Михайло Сьвідер.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА „УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ” В НЬО ЙОРКУ.

Іван Ганц (чл. Просьвт.) О. Шеремета (чл. Січинськ.) Н. Бабій (чл. Гайд.) зібрали на весілю у В. Яремчиши- на: \$1.00 від п. Яремчиши- на і меншими датками. Ра- зом	5.71
Юль. Кузів і Апольонія Бо- ренько (чл. Укр. Волі) зі- брали на весілю у Н. За- гадойка	3.61
С. Сєнтий (чл. Просьвт.) зі- брав меншими датками	50
Петро Чупровський (чл. По- мочи в Чуж.) зібрав менши- ми датками	1.20
Йосиф Гулич (чл. Пом. в Чуж.) зібрав меншими датками	1.35
П. Яремчук зібрав на весілю у п. Сломінського	1.50
Разом	\$13.87
В числі 25. „Свободи” було оголошено	\$670.12
Всього	\$683.99

Всякі жертви упрасє ся висилати
на руки касієра: D. Pidhirnyj 406
E. 6-th St. (II fr.) New York City.

Спеціальних поквітовань на наді-
слані жертви видавати ся не буде,
позаяк оголошенє тих в „Свободі”
повинно вистарчати цілковито для
ласкавих жертводавців. Всякі рекля-
мації упрасє ся вносити на руки
предсідателя на адресу: I. Roman-
szyn 530 E. 16-th St. New York, N. Y.

ЗА ВИДІЛ:

Ілія Романишин, предс.,
Д. Підгірний, кас.,
В. Білинський, фін. секр.

ЗАВІДОМЛЕНЄ.

На будуче просить ся всіх П. П. Від-
ділових урядників, присилати „білі” на
всі похоронні кошти, за котрі Від. ру-
чить та які жадає, щоби Р. Н. Союз йо-
му виплатив. Котрий Відділ, або його
уряд не зробить сего, Р. Н. Союз не ви-
платить йому похоронних коштів. Там
само просить ся подавати точні адреси
спадкоємців на посмертних антах.

Д. КАПІТУЛА, предс.

Усіх Вп. п. місцевих секретарів
відділів Р. Н. Союзу просить ся брат-
ські оголошеня в справі мітінгів при-
значені до друку в рубриці „Рух в від-
ділах Р. Н. Союзу” присилати в сєй
спосіб, щоб вони найшли ся в редакції
найшзнійше в понеділок рано того тиж-
ня, у яким мають бути поміщені в часо-
писи. Усі оголошеня, які прийдуть до
редакції пізнійше як в понеділок, не бу-
дуть поміщені скорше аж на другий
тиждень.

Олекса Стороженко.

2)

Марко проклятий.

(Дальше).

— Не знаю, як тобі і казати. От слухай, не багачко розказувати. — Закохався я в дівчину, в нашому таки селі, і хотів одружитись, так батько моєї судженої не згодився. „Дівча“, каже, „ще молоде, та й ти молодий, іди собі у кіш, повештаєшся тамечки років зо три, покоштуєш гіркої, і коли Господь приведе вернутись, то ми тоді вас і одружимо“. Моя ненька, — батька у мене нема, вмер, — дуже вбивалась, однак не одмовлювала: „іди, каже, синку, коли так треба, нехай тобі Бог помагає, бо й батько твій там був; придбаш ти собі козацької слави“. Так ото теперечки і повертаюсь до дому; придбав, як кажуть, і тієї слави; так за-порожці, — матері їх ковінька, нехай здорові будуть! — таке прізвиське приложили, не знаю як і ненці казати: Кобзою прозвали, от що!... Вже було почали Підковою звать, бач, підкови розгинаю, а тут мині на лихо нечиста мати кобзаря принесла; співавав собачий син, співавав, та й поклав кобзу, а я не доглядився де вона, сів на неї та й потропив дівольську личину; от мене і прозвали Кобзою. Оттаке, бач, прилучилось.

— Не журися, козаче, не прізвиське прославляє чоловіка, а чоловік прізвиське; не за горами і той час, як розквітне ся широкий простор задля козацького герця.

— Була така чутка і у нас в копі перед моїм вїздом; прибіг з Чигирини військовий писар Хмельницький, лагодились збирати раду... Хотілось і мині зостати ся, так дівчина-ж, козацьке слово...

— А дуже ти кохаєшся в своїй дівчині?

— Як би не дуже, який би його біс і покіннув Січ!

— А хто тобі поручить ся, що вона і досі тобі вірна, і досі тебе кохає?... Вернешся, а вона ще красча стала, вирівнялась як біла тополя, тільки вже не твоя, а другому досталась... Що ти тогді робити-меш?... Кажі!

— Тогді-ж то й буду казати.

— А буває, що сама-же ненька нараїть сужену свого сина одружитись з другим... Що-б ти тогді зробив, як-би з тобою скоїлось таке лихо?... га?..

— Неподобне вигадуюш; де-ж ти чув, щоб рідна ненька втопила долю своєї дитини; та й дівчина, котра коха свого суженого, скоріше вмере, як з ким иншим одружить ся. Коли-ж з такою розвела, як ти кажеш, то й добре зробила; шукай собі иншу, вірну дружину...

— Знайшлась та инша, рідна сестра, — сама-ж кинулась заспокоїти побіденного*). Се-ж її й голова в торбі!...

— Рідна сестра! — обізвав ся Кобза, важко зітхнувши, — та й гарна-ж, на віки гарна!

— А коли-б ти, козаче, побачив сю голову на повних плечах, на стройному стану, коли-б вона глянула на тебе живими очима, почув би її голосок, і устонька, як маківка червоні, стулились з твоїми устами?...

— Ну годі, ка-зна що вигадує, та ще й проти ночі!...

— Облила вона пошарпане серце — розказував чоловік, не слухаючи Кобзи, — дрібною сльозою живучої і сцілющої води і на який час загоїла його, та загоїла на превелике лихо: загорілось воно знов коханням, люто, скажено загорілось, і усього мене запалило... І в той час як гориш тим пекельним вогнем і жадоба палить твоє нутро, з неба, з самого раю, бризнула роса; чи вдержався-б не напийтеся тієї води?...

— Та ну тебе к бісу, — скрикнув Кобза, затикаючи вуха: — страшно тебе й слухати! — Що ти мене на покусу підводиш, чи що? Лучше ти мині скажи, який там бісяка сидить у твоїй ге-монській торбі, що вона така дуже важка? Здається, дві голови не багачко заважало?

— Що в мене в торбі? — озвав ся чоловік, піднявши голову: — нечистая моя совість!...

— Совість?... Оттаке ще вигадай!

*) побідений — бідолашний.

— Совість тяжкая, важкая, невсипу-щая, що не дає мині спокою, гризе мене і день і ніч, вже більш як пів віка ношуся з нею і до кінця світу, до страшного суду буду носити ся, поки не зробить ся вона легенька, що й мала дитина її підійме!...

— Коли-ж вона полегшає?

— Тогді, як добрими ділами покрию превеликі і тяжкі мої гріхи, а без цього не прийме мене ні земля, ні само пекло...

— Шкода, бачу, — пробубонів Кобза. Потім, з переогодом, спитав: Здавалось, казав, що й ти був січовиком?

— Був.

— Як же тебе там звали, чи не чув чого про тебе й я?

— Так звали, як піп охрестив, другого прізвиська мині не прибрали.

— Яким же іменем тебе піп охрестив?

— Марком.

— Те-те-те, чув, багато де-чого чув! — казав Кобза, витріщившись на чоло-віка: — чи не той ти Марко, що товк ся по пеклу?

— Той самий!...

П.

Піднялась роса і як серпанком вкри-ла степ; небо потемніло, зорі виясни-лись; ніч тепла та пахуча простягла чорні крила і всю землю пригорчала і тулила, неначе ненька свою дитинку до грудей. Все живе затихло, примовкло, тільки сові та пугачі літали над голова-ми Кобзи і Марка, скиглили, цугикали, та й ще більш додавали суму. На тем-ному небі чорним обрисом виявляв ся з боку Марків вид, і видно було, як підіймались його груди, і чути, як важ-ко він дихав. Боязко глядів на його Коб-за, в його душі змінювалось то жалі, то погорження; здавав ся він йому і хар-паком і побіденним. Задивившись на йо-го, забув він і голод і свою втому.

— Може-б ти, чоловіче, червяка за-морив? — спитав Кобза: — у мене є важкі чабачки!*)

— Мого червяка нічим не замориш, — озвав ся Марко.

— Чи не хочеш глтигуть горілки? і горілка у мене є.

— Напоїла вже мене лиха доля, бу-де з мене!...

— Чого-ж так важко дихаєш, зане-дужав, чи що?... Засни, спочинь, воно й полегшає!

— Засни, спочинь... — обізвав ся Марко, ніби усміхаючись: — нема для мене на сім світі ні сну, ні спочинку; я вже забув, коли й спав...

— Хіба-ж так давно?

— І батька твого ще не було тогді на світі!...

— Як же ти на світі божому отсе живеш; не сплочи?

— Намісць сну я що суботи вміраю й оживаю, щоб знов вмірати!

— Сьогодні, здається, субота — у-сміхаючись сказав Кобза: — побачи-мо, як же ти вмірати-меш!

— Бодай не довелося тобі бачить!...

— Де-ж твоя душа вітає, як ти вмирати, коли, як і сам кажеш — що й пекло її не приймає?

— Моя душа тимчасом літає по сві-ту, та збирає мої тяжкі гріхи і зносить у сю торбу, — і Марко озирнувся на свою торбу.

— Не-віть що й вигадує, — бубо-нів собі під ніс Кобза, а самого як моро-зом окотило, неначе за комір хто хапав... Здавалось йому, буцім і одрубані голо-ви ворухнулись в торбі і шепотіли між собою... Однак, щоб не виявить свого суму, він ще, по запорожському звичаю, і жартувати став.

— От бач, — каже, розв'язуючи свою сунку,***) — щоб твоя торба полегшала, тобі треба каятись та спасатись, а мині так добре їсти та запивати.

Та се кажучи і почав чабача тро-щити; уклав і другого і третього, а далі глтигуть з пляшки на потіху***) горілки, та, викресавши вогню, запалив люльку. Марко не промовив до Кобзи слова й не озирнувся. Чим даліш заходила ніч, тим важче він дихав, тим гірше гризла його нудьга; бідолашний не знаходив собі місця: гедзав ся, буцім підпалюва-ли його вогнем, і трепотів, неначе тряс-ця його трясла. Кобза налагодив ся бу-ло цілісеньку ніч не спати, щоб про

*) Чабак — лящ (риба).

**) Сунка — торбинка.

***) На потіху — на копець.

всяк случай бути на готові; а не впієв добре смикнуть люльку, як вона випала з рота, голова схилилась на сунку і вто-ма неначе лещетами стулила його тіло...

— Ненько... Зінько!... — пробубо-нів він, потягуючись, і захріп, та не на довго.

О півночі заколихалась і затурготіла під ним земля, гук і галас розбуркали його. Схилившись він озирнувся на о-крути і од жаху окамянів. Перед Мар-ком стояла старенька бабуса і дуже гар-на молодиця з дитинкою на руках. Ста-ра грізно дивилась на Марка: її очі як вогнем палали, скуйовдані і розпатлане волосся, біле як молоко, розвівалося ві-терцем, підіймалось, ворухнулось, неначе купа гадюк; а дівчина висока, сано-вита, схиливши голову на груди, тули-ла до себе дитинку. — Кобза тільки ски-нувся на їх оком, зараз пізнав Маркову матір і сестру. Невеличка скибка міся-ця похмуро освіщала виходців з того світу. Марко ледві держався на но-гах; волосся піднялось до гори, піна би-ла з рота, у грудях і ревіло і стогнало...

— Зникніть, одкасніть ся від мене! хрипів він, одмахуючись руками; — до-ки ви будете карать мене?

— Поті, — заголосила мати й се-стра, — поки не спасеш своєї душі і на-ших душ, загублених тобою!

— Що-ж мині робити на світі?... Хіба не бачите моєї праці, хіба вам ще мало моїх лютих мук?... Рідна ненько, сестро, змилюйтесь, дайте мині бідолаш-ному спочинку хоч на одну тільки ча-синку!

— Нема нам спочинку, не буде й тобі! Ратуй себе, ратуй і нас!

— Тату, тату! — захищала дитинка, простягаючи до Марка рученята: — ра-туй, ратуй!...

— Ратуй себе і нас! — загомоніло по степу, і із землі піднялись купи мерт-вців, простягаючи до Марка кістляві руки, і всі збілились до його!...

— Зникніть! одкасніть ся! — заре-вів Марко, як віл на ревищі, і вихопив-ши з під кобенька черкеський клижал, замахав перед собою.

— Ратуй себе й нас! — завереща-ла і застогнала ватага мертвців і про-жогом кинулась на Марка!...

Блиснув клижал раз, вдруге, і обез-головлені мати й сестра гепнулись об землю. Заколихалась і затурготіла мо-гила, розступилась земля і з глибокої я-ми, як з води, вирнув дідизний старець. Біле волосся розкинулось по плечах, бо-рода доходила до пояса, і сам білий як крейда, тільки очі тліли спльованим вогнем, як горить сірка. В руках держав він одсічені голови.

— Батьку, змилуй ся! — скрикнув Марко, ударивши себе в груди.

— Проклинаю тебе, сину, — застог-нав дід, — проклинаю на сім і на тім світі!

— Проклятий! проклятий! — почув-лось кругом Марка, і купи мертвяків ви-сунулись з землі і замахали руками. Од-сього покрику покотилась луна, і кожда могила одкликнулася: „Проклятий!... проклятий!...“

Дід кинув Маркові одсічені голови, і од змаху його рук повіяло холодним чадом. Марко заскреготів зубами, скрик-нув, скорчившись від судогми і він бе-бехнувся об землю!...

У Кобзи, дивлячись на все отсе, здавило серце, у грудях спер ся дух, вся кров заохолола, і він теж, як неживий, простяг ся на могилі!...

Вже світало, як опам'ятовав ся Коб-за. Важко зітхнув він, одкриваючи очі, на грудях неначе камінюка гнітла. Згадуючи, що довелося йому побачити у ночі, він добре не тямив і не здужав вбагнути: чи то йому снилось, чи справ-ді на яву усе те діялось. Підвівшись, Кобза озирнувся, дивить ся, рання зоря вже височенько і схід сонця як жар чер-воніє. Марко лежав навзнич*), страшно було на його і глянуть: зрячки позакочу-вались йому під лоб і блищали одні білки, судорогою скривило йому на бік рот, зуби вискальпились, а волосся стрі-мо до гори, як буйволіна грива. Сестри-на голова притулилась до його серця, а матинка запинилась оддалі. Торба лежа-ла порожня. Кобза боязко огледів Мар-ка, руки його зовсім охолоділи і ввесь одубенів: де не взялась та команія і, чуючи труп, лизала по його виду. До-

*) Навзнич — на-вznak.

торкуючись до його, і у Кобзи похололо на душі.

— Мертвий, мертвий, — бубонів Кобза, одступаючи од Марка: — бачу, не збрехав, кажучи, що вмер!... Що-ж мині теперечки на світі робити: чи по-кинуть його, чи підождати, поки оживе? — Кобза замислив ся... Зостануся, — прошепотів він: — що буде, то буде! Коли оживе, буду йому товаришом, а ні — поховаю; усе-ж таки хоч яку небудь молитву прохарамаркаю над грішним, і не покину його трупу на пошалу гра-чам*) та звір'ю.

Так мізкував собі Кобза, а тимчасом прокинувся ся божий мир: застрекотіли коники, засьпівали пташечки, дрозди, журавлі, хохітва, підіймались табунами і летіли за своїм насущним... Сонце із-за гори викинуло золоте проміння і от-от лагодилось глянути на землю. Кобза упав на коліна і став молити ся. Не у-стами молитва його творилась, а теплою душею; полинула вона до Милосердно-го і напиваючись Його благодати, забу-ла землю, забула й саму себе... Кобза не скінчив ще молитви, як почув позад себе, що щось затріщало і застогнало. Дивить ся: встає Марко, важко диха і хижо водить мутними очима, а вид його такий-же блідий, як у мертвого, і так-же стремить і волосся до грона. Страшно бу-ло дивити ся його мертвого, а ще страшніш було бачити, як він оживав... Підвівшись, Марко важко зітхнув і бо-язко озирнувся; найперше кинулась йому у вічі сестрина голова!...

— Сестро моя мила, сестро моя лю-бая, — чуло промовив він, дивлячись на неї: — збавив я тобі віку, занапа-стив долю, і загубив твою душу! — Далі з жахом скинувши оком на матинку го-лову, скрикнув: „Мати моя рідна, на що ти мене на світ породила, чом мене маленьким в колиці не задала?“

З останнім словом Марко дуже за-стогнав і почав рвать на собі волосся і стусовати себе у груди. Дрібні краплі крові і поту текли по його виду, а з о-чей не пробилась ні одна сльозинка.

— Годі тобі стусовати себе, — озвав ся Кобза, — од сього не допоможе ся, лучше почни ранок молитвою. От що то-бі треба!...

— Не вимолити, — одказав Марко, схиливши на груди голову. — коли тієї молитви нема отут! — і Марко прило-жив руку до серця. Поперечитував я на своєму віку усі акафисти, тропарі, псалми, на память їх вивчив, по цілі-сіньким дням і ночам харамаркав, а тор-ба моя од сього не полегшала. Доводи-лось мині і скарби знаходити; багачко набудовав я церквів, монастирів; ба-гачко роздавав старцям, бідним, нейму-щим, а ще більш задля того, щоб одмо-лювали тяжкі мої гріхи, — а торба моя усе так не полегшала. Чужим словом і чужими грішним не уболагаєш Господа; ті молитви і скарби в нас самих; шукай їх у твоїм серці, у твоїй душі: коли-ж там нема, то вже ні в кого їх і не по-зичиш!...

— Неписьменний я, так не знаю, як-у тобі на се відповідь дати: мині здається, що на те поле, хоч воно й твоє, не ходи жати, котрого ти не орав і не засі-вав. Коли у тебе бракує того насіння, по-зич його у другого. Хоч той другий і не одмолить твоїх тяжких гріхів, так може навчить, як уболагати милосердного Го-спода, на путь спасення наведе, от що!...

Марко мовчки зирнув на Кобзу і пи-тливо на його поглядів: видно було, що ся одповідь гаразд таки його торкнула.

— У яку сторону ти йдеш? — спи-тав він, підводячись.

— До Лихвиці, — одказав Кобза замислившись: — там моя ненька, там моя й суджена!...

— Та не там твоя доля! — додав по-нуро Марко.

— Що було, те бачили, а що буде, те побачимо, — одказав Кобза, махнувши рукою.

— Однак пора рушати: поки не ро-зійдемося, будеш мені товаришом, доро-гою побалакаємо.

— Куди-ж ти мандруєш?

— У Лубні, туди пішов мій шлях.

— Що-ж маєш там чинити?

— Що доведеть ся. Як ти вчора приїхав, той шлях мині привиджував ся: бачив кілька слобід і Лубні.

*) Грач — гайворон.

(Дальше буде).

КАЛЕНДАР.

ЧЕРВЕНЬ.

п.ст.	Дні	Руські святя
27	Четвер	Слисея, Мет.
28	П'ятн.	Амоса, Броніма
29	Субота	Тихона еп.
30	Неділя	Мануїла
1	Понед.	Липень, Леонтія
2	Вівтор.	Юди ап.
3	Середа	Методія

НОВИНКИ.

Страшний вибух пороку. В державній фабриці оружя в Велерсдорф, коло Вінер-Найштадт, з невідомої до си причини наступив вибух пороку, наладованого на військовий автомобіль. Магазин ч. 48, з якого ладовано порох, вилетів моментально у воздух, а з ним всі робітники, що працювали при ладованню. Гук вибуху був такий страшний, що його чули аж у Відні. У Вінер-Найштадт в багатьох домах з приводу вибуху вилетіли шибби, а в одній жіночій школі усунувся мур. Віденські часописи доносять про вибух пороку в Велерсдорфі такі подробиці: Доси видобуто 14 трупів. Хід катастрофи був такий: на тягаровім самоході, на який ладовано порох, показала ся нагло полумінь. Наступив страшний вибух. Автомобіль вилетів у воздух. Ціла порохівня знищена. Старший офіціал канцелярійний Денко Адамічка вилетів у воздух, 7 цивільних робітників згнуло на місці. Зі сторожі дві особи тяжко ранені. В сусіднім магазині амуніції вилетіли всі шибби і поравили около 100 робітників. Одним однорочником, що їхав недалеко місця вибуху конем, в часі вибуху кинуло о 100 метрів в гору. Він згинув на місці. Наслідник престолоа архикнязь Франц Фердинанд приїхав з адютантом на місце катастрофи, оглядав ранених, розмовляв з ними і бажав їм скоро виздоровіти. Міністер війни Авфенберг, намісник Бінерт і шеф секції Кработін прийшли на місце катастрофи, щоби довідати ся про подробиці катастрофи.

Грізні пожари лісів в Бритійській Колумбії. Грізний пожеж лісів лютув ся недавно в Бритійській Колумбії, в околицях над рікою Фразерою і знищив ліси на просторі 110 миль, між Тет Джан Каш і Форт Джордж. Огонь знищив цілковито чотири табори залізничних робітників і чотири табори інженірів. Залізничні робітники брали чинну участь у гашенню огню. Горячо від горючих лісів було так велике, що свіги на пасмах гір почали топиться і через те в протягу двох днів прибуло у Фразері на три стопи води. Обильні дощі, які опісля упали, положили кінець пожежарови, однак спричинили, що Фразера, ще більше визбрала. В горючих лісах згнули сотки лосів.

Підземна ріка під Вінніпегом. Д. І. Скат, мешкаючий в Гейзел Рідж, 19 миль на схід від Вінніпегу, доносить, що він відкрив у глибині 245 стіп, підземну ріку, що має мягку, приємну у смаку воду, а яка пливе під Вінніпегом, в північно-західнім напрямі від озера Лейк оф Вуде до озера Вінніпег. Він виконав студню аж до сеї підземної ріки, а вода в тій хвилі почала з неї тріскати на 30 стіп в гору. Тепер пливе у тій криниці вода рівномірно але скоро. Часом знаходять ся у ній малі риби, з чого можна вносити, що ріка впливає з якогось озера. Вода у ній є вільна від усяких мінеральних примішок.

Злодійська шайка молодих дівчат. В Араді на Угорщині трапляли

ся вже від кількох місяців загадочні злодійства. Аж вкінці вдало ся поліції викрити і арештувати злодіїв в особах трох дівчаток від 11 до 12 літ. По довгій заперечуванню признали ся вкінці вони до всіх крадіжій. Сі многонадійні дівчатка впили ся жебраючи до замочніших домів і краді, що їм на очі попало. Між иншим вкрали вони золотий годинник вартости 500 корон, брилянтові сережки вартости 2.400 корон і багато інших дорогоцінностей. По переведеній ревізії у родичів сих дівчаток найдено велику кількість крадених річий. Дітий приміщено в прюті, а проти родичів виточено скаргу.

Розрізала тісто мечем Вашингтона. В Філядельфії відбуло ся недавно весіле панни Й. Ля Борі, котра перекроїла весільний торт мечем „батька американського народу“ Вашингтона. Меч сеї дістала молода відданиця від свого батька, котрий дістав його від свого діда, а той по слідній, дістав його від самого Вашингтона.

Батько п-ни Й. Ля Борі, умираючи прикликав її до свого ліжка і даючи їй сеї меч, просив її, аби ним перекроїла свій торт, бо се принесе їй щастя. П-на Й. Ля Борі, будучи видко забобонною жінчиною, услухала послідної ради батька, однак, чи принесе їй се щастя, то ще велике питання.

Діаманти в щурячій гнізді. Цікава подія лучила ся в Ніна, в стейті Вісконзін. Сім літ тому пропали п. Ділонг два діамантові перстені, вартости 200 доларів. Властителька думала, що їх украла її служниця. Невдаючи тому, казала п. Ділонг поробити деякі перерібки у своїм домі. Тесля, що займав ся сею роботою, найшов, зірвавши підлогу, у розі дому гніздо щурів, а у ній два пропавші перед сімома роками перстені. П. Ділонг переконала ся тепер, що цілком несправедливо підозрівала свою служницю і по тій причині сердечно її перепросила.

Дикі обичаї. В Жиравці під Львовом живе вдова Анна Шавель, над котрою знущав ся в нелюдський спосіб її 28-літній син Сенько, відомий в селі нероба і пиячина. Притомкою до безнастанних невгодин було невдоволене Сенька з завіщання покійного батька, що не записав йому мастку після його бажання. Сього тижня ледачий парубіка загрозив матері, що її убає. Наякана мати дала про се знати жандармерії в Давидові. В середу пополудни прибув до Журавки жандарм, але Сенько сховав ся перед ним і жандарм не міг йому нічого вдіяти. Вечером відвіз жандарма молодий син Анни Шавель, 23-літній Іван, а щоби Сенько не напав на нього по дорозі, мама також присіла на фірі. Коли вертали вночі до дому, по дорозі напав на них Сенько з двома иншими драбугами і вистрілив до рідної матері кілька разів! Одна куля влучила в її голову межі очі, але не убила. Візника Івана драбуги побити тяжко боксером по голові. Самі коні привезли покалічених до безтяти до дому, де заняли ся ними люди і вислали сейчас до Львова до шпиталю. Нещасній матері лікарі мусять виняти кулю з голови і стан її такий грізний, що ледви чи вона лишиться ся при житю. — В Підмихайлю калузького повіта 32 літній господар Іван Струтинський убив вночі свого 60-літнього батька Івана, завдавши йому підчас сну сім ударів в голову. Опісля кинув трупа до криниці, віддаленої о 500 метрів. По слідах крови люди відкрили рано злочин і дали знати жандармерії, котра арештувала небавком злочинця, що найнеокійній-

ше спав, відпочиваючи по нічній праці. Звірський син убав батька тому, що той хотів вдруге оженити ся і сина обезнаслідати. — В Германові львівського повіта з приводу весіля парубки побити в страшний спосіб 20-літнього парубка з Печеняї, Павла Ількова, діяльного члена читальні „Просвіти“, покалічивши його ножами. Доправили йому так два парубки з Чорнушів, ведені заздростю ізза дівчини. Жертва парубоцького розбизацтва боре ся зі смертю.

Заговор на царя? Берлінська часопись Morgenpost доносить від свого кореспондента з Києва ось що: Власти впали на слід заговорників на російського царя. Межи заговорниками є високі державні достойники і офіцери, а також багато жінок з аристократичних родин. Заговор сеї викрито завдяки одному провокаторови, який зрадив плян. Переведено строгі нічні ревізії в різних домах і сверджено, що до заговорників належали високі державні достойники, які стояли близько двірських кругів.

30 людей втопилось. До міста Едмонтону, в Альберті, прийшла вістка, що у горішнім бігу ріки Фрезери, там, де кінчить ся Гр. Т. П. недалеко від східної границі Бритійської Колумбії втопило ся 30 проспекторів, по причині перевернення ся човнів, або тратв. Вислалих туди підприємці будівель Гр. Т. Ко., Фолі, Велш і Стоарт, щоби вони на виміренім під залізницю просторі перешукали околицю, чи нема там яких мінералів.

Хрущі вигибають. Французький учений Анрі де Вовель звертає увагу на факт, що масві хрущі, які при кінці XIX. столітя були прямо язвою для садів та огородів, від кількох літ пооявляють ся в зменшеній кількості. Стверджено, що гибіль тих шкідників розпочала ся в 1898 році. Причини сеї появи ще не цілком звісні. Після досвідів ученого Распеля, в протягу 20 літ, час життя масвих хрущів значно скоротив ся. Коли в 1895 р. час їх життя в постаті укриленій виносив пересічно 77 днів, то в 1911 р. виносив вже тільки 42 днів. Распель і другі дослідники доходять до переконання, що хрущі невдовзі стануть ся рідкістю і можна їх буде бачити хіба тільки в музеях.

Сенсаційний винахід. Інженер Десепеля винайшов спосіб слухання тонів на велику віддаль. При помочи сього винаходу слухали моряки на помості корабля кн. Монако „Жиронделле“ в Тульоні музику, яка грала на кораблі в Альжирі.

Нагорода за милосерде. Перед кількома днями приїхала до Клягенфурту, столиці Каринтії, якась старша жінка і зараз таки на залізничім

двірці захорувала. Бідна старушка хотіла поїхати до шпиталю, але мимо просьб і благань ніхто на дворці не хотів помочи безпомічній жінці. Аж надійшов якийсь бідний залізничий послугач, підняв нещасливу жінку і відвіз її фякром до шпиталю. Незакона жінка як нагороду за труд вручила послугачеві свою торбину, в якій послугач найшов 30.000 корон в готівці і шадничих книжочках. Жінка ся таки того самого дня вмерла.

Щурі загризли двоє дітий на смерть. В місцевості Троа-Понт, в Люксембургу, став ся страшний випадок. Чоловік і жінка, вернувши з ярмарку домів, найшли своїх двоє діточок в ліжку страшенно покалічених і мертвих. При близших оглидинах показало ся, що дітий позагризли щурі, бо навіть кількох виполошили з під ковдри.

Здурих поліцію. На одну з поліційних стацій в Шікаго прийшов такий телефон: „Пришліть швидко полісменів. Сила неживих людей находит ся під ч. 4846 Southport avenue“. Вахмайстер поліції, який одержав сю депешу, велів сейчас запрягти великий віз, всадив на нього кільканадцять поліцаїв і виправив їх на подану телефоном адресу. Місце, означене сею адресою є віддалене о три милі від сеї поліційної стації, і полісмени добре „вигоцкали ся“, заки прибули під ч. 4846 Southport avenue. Показало ся, що на тім місці находило ся справді велике число неживих людей; декотрі з них були неживі вже довгий-довгий час... Се „страшне“ місце — то цвинтар! Полісмени мало не показали ся зі злости на того весельчака, що так здорово закип собі з їх „мастату“. Вони вернули з довгими носами на поліційну стацію і здали „докладний“ рапорт своему начальникови. Сей почав зараз доходити, з якого жерела вийшла ся „грізна“ телефонічна депеша. Довідав ся, що на поліцію телефоновано з одної аптики, але хто устроїв собі такий жарт — се вже лишило ся „приватною“ тайною.

Родимці! складайте свої ощадности лише в своїх питомих інституціях!

5%

Руська Каса задаткова в Стрию (Галичина) до котрої від часу основана до тепер приступило до 4500 членів. Загальний оборот за послідний рік виносить 8.000.000 кор.

Руська Каса Задаткова в Стрию є в Галичині найбільшим того рода стоваришенем. Від часу свого істновання виплатила з своїх зисків 40.000 корон на народні ціли.

На бажане виплачує ощадности через почту.

Дім АГРОХОВСКИЙ СП БАНКОВИЙ

наслідники **Л.В.ШВЕНН** власників

ОЩАДНІСТЬ се відстава багатства. Не скупість веде до маєтку, а розумне складане грошей в чеснім, поважнім банку, який дає гаранцію і виплачує процент від вкладених грошей.

ВИСЛАЄМО ГРОШІ в порукою, що адресати одержать їх протягом 10 днів. Телеграфічною дорогою за 24 годни. Виміна грошей по найдешевшій курсі.

НИНІШНІ до і в Старого краю на всі найліпші і найкращі корабельні лінії по компанійних цінах.

КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІАЛЬНА вилагоджує всякі документи австрійські, російські і німецькі, які потверджує консуль, так що суть важні в краю.

Навизля зложена в касі
врядовій в сумі
100.000.00.Доларів

У власнім імаху: 292-294 Bedford Ave. pir Grand Str. Brooklyn, N.Y., і III-115 East 7th Street, New York, N.Y.

Московський рубель.

Московський рубель, се гріш вар-тости менше більше австрійських двох і пів корони. Гріш добре знаний нашим московським провідникам. Сила того гроша вплилась до галицької країни і потонула в глибоких кишнях московських чи то пак кацапських політиків. Звісна всю Україну справа міліона рублів, чи то на австрійські гроші півтретя міліона корон, що їх Росія прислала була колись до Галичини на заложенє селянського банку. Кацапські банківці розікрали цілих півтретя міліона корон присланих з Росії, а крім того ще раз тільки мужицьких грошей, вложених до кацапського банку. В остатніх роках Москалі прислали не один такий міліон до Галичини і до Буковини на те, щоби наші кацапи мали чим робити свою зрадницьку політику. Та царська політика зводить ся на те, щоби руські краї Галичину і Буковину відірвати від Австрії і прилучити їх до Росії. І вмовляють кацапські політики в наш малосвідомий нарід, які то гаразди чекають його в Москві. А знаєте, що то гаразди?

Про ті гаразди сьпівають жалібні пісні наші брати Русини-Українці, що стогнуть під московським ярмом. Та-кі жалібні пісні сьпівав про ті гаразди наш славний кобзар, Тарас Шевченко. Висьпівував він, як то московські царі запропастили були нашу славу Січ козацьку, нашу славу Україну, як то білі кости славних козаків Запорозців погнили при будові палат московських панів в місті Петербургу, як то ті козаки українські перед московською дичію втікали в краї турецької держави, як стогнали під московським батогом наші руські селяни, як збиткували ся Москалі не лип над нашими селянами, але й над їх дітьми, ба й над дівчатами і молодичами. Прочитайте Шевченкову пісню про „Катерину“ і закаменіє хіба в того серце, хто не заплаче над кривдою, заподіяною поганими Москалями нашої руській дівчині.

Всю, всю до крихти забрали нам московські дупегуби. Була колись слава на весь сьвіт Русь-Україна, славні козаки Запорозці Січовики, що бистрим вірлом в обороні руської віри і народа бороли ся проти Татар, Ляхів і Москалів. Але хитрий Москаль підшив ся лисом і став благодати козацької помочи України. І козак-Українець пішов на згоду з Москалем і приголубив до себе зрадливу гадину. Зовсім як в тій байці про замерзлу гадину, котру добродушний мужик забрав з під корча і заніс до теплої хати, відогрів її, а вона його шпигнула гадючим язиком в саме серце.

От так пристав славний гетьман козацький, Богдан Хмельницький, до Москви зо своїм руським, козацьким українським народом, як рівний до рівного; а лукава Москва, поріши в піре, вхопила Русинів-Українців, тих самих козаків-Запорозців за лоб, а вільний нарід, що що й по вибив ся був з під польської неволі, обернула в своїх крепаків, панцизняків. І не дурно нарід руський склав на того славного гетьмана Богдана Хмельницького пісню: „Бодай тебе Богдане земля не прийняла, щось запродав Україну Москалям поганим...“

Всю нам забрала Москва. Нашу вольність, наше козацьке військо, наш край, ба й наше руське ім'я і сама підшила ся під славне ім'я руське.

З Москалів зробили ся руські, свою московську, кацапську мову перехрестили на „руську“, а правдиву руську мову, котрою й до нині говорять наш руський нарід по всій руській

Україні, стали заказувати. Дійшло-ж було до того, що нашим руським братям, котрі остали під російським панованєм, заборонили навіть писати й говорити своєю руською мовою; хто писав про кривди руського народа в руській мові, як от славний поет Шевченко, того замикали до криміналу, висилали в сибірські безвісти, мучили на смерть. Навіть молити ся не давали по руськи, а наших руських панотців і селян заставляли цвєнькати молитви з московська.

Тяжкі, претяжкі часи перебув і перебуває наш чоловік на нашій Україні під Москалем. Там в Росії на Україні жистрийця міліонів наших Русинів, що стогнуть під московським батогом. Тільки одній десятий ледво частині вдало ся видістатися з під московської корми, то є Русинам в Галичині і Буковині. Але й туди сягає за ними лукава російська, московська рука. Як гайвороне зганяє на сей край московських дурисьвітів, що йдуть на село дурити людей, що підкуплені за гроші, обдурюють наш нарід, вибірюють всякі московські гаразди.

Буде вже тому зверх вісімдесять літ, як частина Галичини і ціла Буковина опинили ся на короткий час під московською нагайкою. Повимірали вже ті люди, що запам'ятали яким гараздом дали ся були в знаки нашим людям московські посіпаки, за той короткий час. Але знайшли ся у нас несумлінні люди, котрі за Юдин гріш готові брата продати, відречи ся тата й мама. Ті люди, то наші москвофіли, кацапи, що називають себе твердими Русинами.

Таких несумлінних, закаменілих серцем негодяїв, розвело ся тепер десятками, а все за Юдин гріш, за московський рубель, за котрий кожний з них готов в огонь скочити, рідну маму продати. Бож і наплило до їх кишень московських грошей, що крий Боже. От недавно приловили в Галичині такого ватажка москвофілів, Бендасюка по імені, при котрім найде-но готівкою шістьсот тисяч рублів, то значить п'ятнадцять тисяч корон, а крім того рецепісів присланих на його руки на шість тисяч рублів, значить півтора міліона корон.

То таку тільки силу грошей, що самого тільки проценту на рік несе 90 тисяч, найдемо присланих на руки одного кацапа, а кілька то гроший прийшло до нього, що про них й слід застиг! А кілька то гроший прийшло поштою і кілька теплою рукою дістали всі інші кацапські про-водирі!

За ці гроші вони роблять кертичну, дурисьвітську роботу в Галичині. Там напосів ся на руського селянина польський шляхтич і взяв в наймити кацапів. Двох їх головачів помогли польські шляхтичі вибрати навіть до парламенту до Відня, а аж дев'ять до сойму. Там їм, здавало ся рай. Ба ні! Наші руські посли розкрили у Відні всю кацапську гніль і хоч не хоч галицькі суди мусіли взяти ся і в Галичині до кацапських запродавців. Отже і замкнули до арешту Бендасюка, замкнули під ключ ще й двох кацапських попів, вовків в ове-чій шкурі, по імені Сандовича і Гудиму, бо покажемо ся, що вони за московські гроші підраховували і листами доносили Москалеви, в який би то спосіб найліпше прийти московським жовнірам, забрати Галичину і Буковину під російське ярмо під московську неволю. Наші мужики гонять колами з села московських запродавців, котрих польські пани не сьміють вже так явно підпомагати, а дехто з них підпадає під ключі і під суд. Так як тепер Бендасюка, Сандо-

вича і Гудиму, замкнули були давніш-ше ще двох синів кацапських патріотів зі Львова, Добрянського і Маркова за те, що ті доносили московському цареві за гроші, котрим то боком найліпше зайти і вдарити на Галичину. А от вже тими днями, приловили двох таких російських шпівонів в Галичині, одного в місті Закопанім а другого в Підгір'ю коло Кракова, як ті перебрані за кондукторів вимірювали границю, куди найвигодніше привести московських жовнірів, а де було би найліпше підложити каміне під колійові вози, або висадити порохом залізничні мости. Так то важуть на смерть наших дітей московські Юди, запродавці, а всю за рубель, за круглий гріш.

Щастє, що на тих кацапських пройдисьвітах пізнав ся вже наш руський нарід і хто себе шанує, той не піде на кацапську вулку. Але не треба справи засипляти і де появлять ся, треба нищити кацапську шараньчу. А коли всі ми станемо гуртом, то в коротці кацапській гніль буде кінець.

Страйк англійських портових робітників.

Англія від чотирох літ під знаком безнастанних страйків, які спричиняють величезні шкоди для торгівлі і промислу Великобританії. Шкоди, які можна порівняти хіба з наслідками війни. Англія, у себе витворює поживи ледви стільки, що може вижити тамошнє населенє всего через один місяць, а на 11 місяців мусить спроваджувати зза моря. Сей ввіз поживи оплачує ся переважно вивозом славних англійських вовняних виробів, на яких головню опираєть ся англійський промисл.

З хвилику, коли вибухає в Англії страйк, який здержує рух у фабриках, або перевозовий страйк, який здержує вивіз промислових витворів а привіз продуктів, Англії грозять не-обчислимі шкоди, прямо руїна. Так було в часі страйку вуглярів, так само тепер в часі страйку докових і пезовозових робітників в льондонській пристани. Доси страйкує 100.000 портових робітників, зорганізованих в „трєд юніон“ (союз праці). Доси вже видно наслідки страйку. Ціни поживи підскочили більше як о 20 процент а в пристани гниють великі транспорт поживи. Коли страйк потреває далі, то Англії, а особливо „столиці“ грозить голод.

Льондонські портові робітники з трєд юніону страйкували вже і торік і тоді сповнено їх домагання та страйк скоро покінчив ся. В умові зі страй-карами, роботодавці застерегли собі, що мають право приймати і незорганізованих робітників. І на се страй-карі згодили ся. Але сего року домага-ють ся вже, щоби на будуче того більше не було, щоби не приймають незорганізованих, яких вони зовуть „чорноногими“.

D149

Таке домагання поставили вони то-му, що „трєд юніон“ чуєть ся у силі перевести його і тому що „чорноно-гі“ під проводом організатора „чор-ноногих“ п. Томаса, представляють вже також поважну силу, яку поки-що можна зломити, але яка на буду-че може представляти поважну не-безпеку. Тому те-ж одним з домагань є те, щоби „чорноногі“ приступили до трєд-юніона або стратили працю.

Надіють ся що роботодавці усту-плять й сповнять всі домагання „трєд-юніонських“ робітників та жертвують також і „чорноногих“.

В А Ж Н Е ДЛЯ МІСЦЕВИХ СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ Р. Н. С.

Отсим повідомляємо усіх пп. місцевих Урядників і організаторів Р. Н. Союзу, що на підставі параграфу 276 старого, а 273 нового статута, посмертна записка може бути запи-сана лишень на жінку, дітей або яких інших кривних. Запис посмертного на особи чужі, на церкви, або на всякі інші інституції, як також записуване посмертного в сей спосіб: „після те-стаменту“ — не є важний, бо се спро-тивляє ся законам Сполучених Дер-жав. Для того просимо застосувати ся до сего правила при виповнюваню декларацій і змінюваню спадкоємців.

Просимо також на місячних спра-везданях за всігди подавати причи-ну суспендованя або вимазуваня чле-нів.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу.

ДО ВСІХ ВП. СЕКРЕТАРІВ І ОРГАНІЗАТОРІВ ВІДДІЛІВ Р. Н. СОЮЗА.

Звертаємо отсим увагу пп. Секрета-рів, щоби не прислали декларацій без виповнення сьвідомства лікарського, яке находит ся на другій стороні деклара-ції, позаяк такі не будуть прийняті. Чле-ни понад 43 літ, мають предложити ме-трику або який инший доказ свого віку.

Рівнож при виповнюваню декларації просимо на те уважати, щоби на декла-рації було подано, на яке посмертне член хоче належати, перечеркнемом слово ці-ле або половину посмертне (ого), кілька має він і його жена літ, ім'я жєни або яко-го иншого члена родини, після того, ко-му член записав посмертне. Секретарі мають уважати, щоби член заявив, якої єсть віри. Не вистарчає сказати, що член єсть Русин або руської віри, бо та-ких маємо вже кілька.

Член, котрий не вміє писати, має зро-бити на декларації пером знак хреста, уміючий писати має підписати ся вла-сноручно на обох сторонах декларації.

Місячні справездання т. є. друки на жовтих картках, як також адреси нових членів просимо виповнювати і присла-ти враз з деклараціями і розметом.

**Від Головного Уряду
Р. Народного Союзу в Америці.**

ДОБРІ РАДИ.

Мухи а синя красна. В агрономіч-них заведєнях для роблення досьвідів пе-реконались, що кінських стаєн, які по-мальовано синьою краскою, мухи зав-зято уникали.

Синю краску робить ся зі слїду-чої мішанини.

10 фт. хльєрку вапневого розпуска-єсь в 100 квартах води і додає ся до то-го тільки ультрамарини, щоби мішани-на мала сильно синю краску, та малю-єсь нею стїни пензлем або квачем.

ЙОГО ВЛАСНИЙ ДОВЖНИК.

Всякий має різні з'обовязання. Чи то зглядом своєї народности, чи су-спільности, родини; але головню має обовязки зглядом свого власного тіла і ума. Тому повинен удержувати своє тіло в чистоті, здоровлю і силі та пиль-нувати його перед ушкодженнями. І для-того кожний повинен на першу зараз признаку недуги памятати про сей свій обовязок і робити усе, що лиш в його силах, щоб привернути організм до цілковитого здоровля. Бєли та слабість має свій початок в жолудку, кожний з нас повинен уживати Трінера Амери-канський Еліксир Гіркого Вина. Сей лік прочистить організм, скрішить і прино-ровить його до сповнюваня праці; со-творить нову енергію. Се вино управ-вильнить травленє, очистить кров, даєть нову силу нервам та поліпшить цїрку-ляцію крові. Приневольт задержуєть утробу до сповнюваня її повинностей; облегчить обструкцію навіть в застарі-лих випадках і усуне всі її наслідки. По-вєйх другєторях.

JOS. TRINER,

1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

„SVOBODA“ (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.

83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.**„С В О Б О Д А“**газетний лист для руського народу в Америці
і орган „Р. Н. Союзу“, виходить що
тижня в четвер і коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.50
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплачувати газету треба завжди з гори.

Адреса:

„SVOBODA“

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Дописувати просить ся писати листи
на одній стороні картки. Дописи, непри-
годні до друку, нищать ся, наколи з гори
не було зазначено, що жадає ся їх звороту
і не було залучено марок на зворот.**„Побіда“ Тафта.**Велика національна комедія, яка
від двох тижнів розгрівала ся на кон-
венції републиканської партії в Чика-
го, Іл. поміж Тафтом а Рузвелтом,
остаточно добігла кінця. Тафт „поби-
див“ на цілій лінії. Републіканська
партія іменувала його опяті дня 22-го
с. м. кандидатом на президента Злу-
чених Держав.Ся номінація відбула ся серед сцен,
про які ніхто з присутніх на кон-
венції ніколи не забуде. Сейчас по
приняттю платформи, председатель Рут
заявив, що поіменно після азбуки бу-
де викликувати імена стейтів, а до-
тичні делегати мають проголосити імя
кандидата, на якого голосують.Алябама не мав ніякого вибранця.
Делегат Арізони сидів наче глухоні-
мий. І так стейт за стейтом, без від-
повіді. Також і Айова не відізвала
ся. Дійшло до Нью Йорку. Все ще не-
ма ніякої відповіді. Делегат Преден-
гаст, якого Рузвельтівці вибрали, що
перший має проголосити на конвен-
ції імя Рузвелта, сидів мовчки. Шум
невдоволення пішов по цілій галі.
Прийшла черга на стейт Огайо. В. Г.
Гардінг підніс ся і проголосив імя
Тафта. Грімкою, довгою бесідою став
він вихвалювати усі заслуги, які Тафт
положив для розвою краю, і заявив,
що стейт Огайо може бути думний з
того, що припала йому в уділі честь
першому проголосити се велике імя.
Народ Злучених Держав має повне
незахитане довіре до сего „улицтво-
рення чесноти, персоніфікації відваги,
недостижимого ідеалу справедливости,
світлого апостола мира та любови,
яким є Вільям Говард Тафт“.Коли делегат назвав імя Тафта, в
завмерлих кріслах делегатів нараз за-
кипіло житє. Бура оплесків та радіс-
них окликів зірвала ся серед Тафто-
вих прихильників. Замахано в возду-
хах капелюхами і хустинками а з
кількох тисяч грудий зривав ся разза разом оглушаючий оклик радості.
По галереях жінки і дівчата зі всіх
сиді причиняли ся рівнож до збільшення
галасу і гамору. З кожною хвилиною
демонстрація ставала голоснішою,
грімкішою.Та за хвилину показало ся, що
Гардінг трохи за скоро викликав де-
монстрацію за Тафтом. Він все ще
стояв на естраді, та ніяк не міг до-
просити ся спокою, аби формально і
після прийнятого звичаю, урядово так
сказатиб, проголосити номінацію Таф-
та. Після цілого сего замішання, деле-
гати стейтів Каліфорнія, Нью Джерси,
Пенсильвенії та інших, які заявили
ся за Рузвелтом, сиділи мовчки і спо-
кійно на своїх кріслах, начеб їх зо-
всім не обходило се все, що довкру-
ги діяло ся.І нараз, не знати відки, як і ку-
ди, підняв ся серед галі величезний,
крівавочервоний прапор з портретом
Тафта. Демонстрація дійшла кульмі-
наційної точки. Якийсь делегат з Ілі-
нойс зняв з себе навіть сурдут, аби
мав чим махати.А по сім наступила сцена, на яку
вже заздалегідь можна було бути при-
готованим. Піднято прапор з портре-
том Тафта. Делегати з тих стейтів,
що остали йому вірні підняли щити
з емблемами своїх стейтів і рушили
походом за прапором. На чолі йшов
стейт Нью Йорк, опісля Міссісіппі,
Тексас, часть Індіани, Невади, Коло-
реда, Нью Гемпшир, Кентоки, Монтани,
Аризона, Міссурі і т. д.Хорунжий з прапором виліз на
підвишене і відси почав махати сво-
єю хоругвою. Опяті залунали оглу-
шаючі оклики. Цілих 16 минут тре-
вав роздираючий уха галас, вереск,
крик. Прихильники Тафта похрипли
і доперва аж тоді вдало ся председа-
телеви повернути спокій.Делегат Гардінг став продовжати
свою бесіду. Його ідкі випадки проти
Рузвелта викликували серед прихиль-
ників Тафта грімкі оплески. Але і
Рузвельтівці зарухали ся. Почали на-
слідувати всі можливі голоси, які лиш
можна почути в добірній менажерії.
Ся анти-Тафтова демонстрація досягла
вершка, коли бесідник назвав Тафта
найбільшим поступовцем отсего часу.
Делегати зі стейтів Мейн, Орегон, Норт
Дакоти та Фльориди, які сиділи ко-
ло себе, перейшли з язикової до п'я-
тукової борби. Тузин поліціантів з
трудом продирав ся на місце борби.
Пару хвилин весь інтерес і вся ціль
републиканської конвенції сконцен-
трували ся в виді замашистого кула-
ка, належачого до якогось делегата з
Норт Дакоти, а який прилип до фізіо-
номії делегата МакФарлена з Фльори-
ди. Сей не лишив ся довжний і з то-
го вивязала ся завзята битва стейту
проти стейту.Гардінг продовжав мимо того свою
бесіду. Демонстрація Рузвельтівців ста-
вала все голосніша так що аж преці-
датель саркастично став просити
„джентельменів“, аби заховували ся
по „джентельменськи“.І так продовжало ся засіданє де-
легатів пізно у вечір. Коли остаточно
показало ся, що Тафт одержав номі-
націю, наступив розпад републикан-
ської партії. Рузвелт ще пополудни
заявив своє виступленє з партії і на
його то порученє прихильні йому де-
легати здержали ся від голосованя.Сего самого дня, а зглядно 22 мі-
нуті по півночі отже вже слідуючого
дня прочитав делегат Аллен з Канзас
на конвенції слідуючу заяву:„Безперечно більшість находячих
ся тут делегатів чесно вибрав народ,
аби вони перевели на сій конвенції
номінацію. Тимчасом за відомостю і
згодою пана Тафта більшість „Націо-
нального Комітету“ вкрала при по-мочи так званої „Steam-Roller“ мого-
ди, та через шкандальне легковаженє
і потоптанє принципів найелементар-
нішого почутя чесноти та прилич-
ности, яких 80 до 90 делегатів. На
лісту делегатів положено імена відпо-
відного числа осіб, щоб позорами
справедливости здавити дійсну волю
народа, та видати нечесну більшість
за чесну.Тепер конвенція не згодила ся на
се, аби імена тих неправних делегатів
зчеркнути з лісти, отже сим самим
контролююча її більшість удобрила
ощуство... Се поступованє відбирає
теперішній конвенції право називати
ся републиканською конвенцією та
репрезентувати дійсну републикан-
ську партію. Сподію ся, що всі ті де-
легати, яких вибрано як прихильни-
ків Рузвелта, від тепер здержать ся
від голосованя в кожній справі, якуб
не предложила отся конвенція. Не
звільняю ніодного делегата від при-
реченя голосувати на мене, колиб він
дійсно голосував, однак серед існую-
чих обставин маю повну надію, що
взагалі ніодин делегат не буде голо-
сувати.Конвенція, як вона тепер вигля-
дає, не має найменшого права засту-
пати інтереси виборців з републикан-
ської партії. Вона репрезентує тепер
нічо иншого, як лиш оощуство, що
здоптало у порох волю усієї партії.
Кожний чоловік, якогось іменувала ся
конвенція, збере лиш овочі skutоч-
ного лаїдацтва. І се для слави кож-
дої людини булоб дуже небезпечно,
серед отсих обставин прийняти номі-
націю тої конвенції; колиб мимо того
знайшла ся така людина, що приня-
лаб сю номінацію, то тим самим страти-
лаб право до підмоги зі сторони каждо-
горепубликанця. Вона стратилаб пра-
во моральних зглядів жадати підмоги
від кожного чесного чоловіка, без о-
гляду до якоїб партії сей чоловік на-
лежав.

(підпис:) Теодор Рузвелт“.

Так отже наступив цілковитий роз-
лам поміж делегатами Рузвелта і Таф-
та, а тим самим найсильніша полі-
тична партія в Злучених Державах
розбила ся на два ворожі табори. Руз-
велт категорично виступив з репу-
бликанської партії та порішив зало-
жити нову, незалежну політичну
партію. В тій цілі віддав делегатови
Алленови висше наведену заяву до
прочитаня її на конвенції. За дозво-
лом председателя він виступив і за-
явив, що хоче прочитати заяву, яку
зложив в його руки Т. Рузвелт. На
звук сего імени зірвав ся неописаний
галас. Делегати зірвали ся з своїх
місць, замахали прапорами та стали
кричати: „We want Teddy!“ Галерії
стали підпомагати сю демонстрацію
з усіх сил. Повних 20 минут панував
некольний галас. І коли Аллен да-
ремно ждав на спокій, вхопили деле-
гати з Нью Джерси свій прапор і у-
ставили ся до походу через галю.
Сейчас прилучили ся до них делегати
з Мінесоти, Небраска, Індіани, Вест
Вірджинії та Оклахоми а в пару хви-
лин опісля надтягнула Пенсильвенія,
Мейн та Норт Каролайна; довгий по-
хід серед вигукувань, окликів та
оплесків рушив через салю. Один з
машеруючих вирвав прапор стейту
Ілінойс, але ніодин делегат з того
стейту не взяв участі в поході. Коли
похід наблизив ся до місця, де сиділи
делегати з Мічіген, почала ся грізна
перепалка, яку однак поліція сейчас
задавила. Тепер прилучили ся до по-
ходу також і делегати з Савт Дакоти,
Огайо та Міссурі.Тимчасом председатель немилосер-
но товк молотком об стіл і наконець
вдало ся йому повернути лад. Тепер
голосно відчитав заяву Рузвелта, якубезпастанно переривано окликами,
свистами та півканєм.В бесіді, яку долучив Аллен до
повисшої заяви Рузвелта, заявив між
іншим таке: „Ми не хочемо цілкови-
то обдерти корабель з вітрил! Ми не
хочемо розламу, не хочемо виступа-
ти! Ні, ми лишимо ся тут, як вічний
протест проти того, що тут вирабляє
ся, а нарід сам нехай осудить наше
поступованє!“ Шалена демонстрація
наступила, коли Аллен скінчив свою
промову.Ще тої самої ночі Рузвелт відбув
довгу нараду зі своїми прихильника-
ми, нараджуючи ся про дороги і спо-
соби з організованя нової партії. Але
про се, як також і про прийняту на
сій конвенції платформу републикан-
ської партії напишемо вже на другий
тиждень.**Комітет ювілейний
Івана Франка — а „Свобода“.**Під таким заголовком помістила
„Народна Воля“ в 25-ім числі статю,
закидуючи нам, що ми не оголосили
заяву завязавшого ся в Нью Йорку
комітету до збираня жертв для пошан-
нованя ювілею Івана Франка. Між
іншим пише ся там таке:„Свобода“ накликувала до від-
святкованя 50 літніх роковин смер-
ти Шевченка. „Свобода“ оголошує
вечерниці в пам'ять 51 літніх роко-
вин смерти тогож поета. Чомуж од-
нак в справі ювілею Франка заняла
так вороже становище? Чи тому мо-
же, що Франко не є вірним греко-ка-
толиком і не-раз ба і не два заявляв
се вітверто у своїх творах та стягнув
на себе за те неласку попівську?“Підсунувши, чи то формально вмо-
вивши в „Свободу“ се фальшиве за-
ложенє, виводить ся далше на його
підставі цілу довезну науку, що
„не мож оціняти вартости праці та-
ких діячів як Франко або Шевченко
лиша після того, о скільки они го-
дять ся або не годять ся з греко-ка-
толицизмом“ і т. д. і т. д.За отсею науку ми „Народній Во-
лі“ чи то „Ньюйорському ювілейно-
му комітету“ не можемо подякува-
ти, бо се є як раз наш погляд. Дока-
зом сего нехай буде ся обставина, що
„Свобода“ помістила перша на а-
мериканській Русі поклик в
справі ювілею Івана Франка, а „На-
родна Воля“ здобула ся на сей по-
клик доперва аж в тиждень чи два
пізніше. Підсувана отже „Свободі“
інсинуація сходить до ряду звичайних
собі, не конче моральних штучок, я-
кими звикли послуговувати ся посва-
ривші ся баби-докотухи.„Ньюйорський ювілейний комітет“
з'ідентифікував себе з Іваном Фран-
ком, і на тій підставі, що „Свобода“
не помістила його поклику, заявляє,
що „Свобода“ є ироти Івана Франка.
Та воно трохи инакше. Що „Свобо-
да“ не є проти Ів. Франка, се свід-
чить наведений висше факт, а крім
сего і численні пригадки, подавані
засідно в новинках. А що „Свобода“
не помістила відозви чи то заяву
„Ньюйорського комітету“ то на се зло-
жили ся такі причини.Знаємо вже з досвіду, що значать
всякі „комітети“ в Нью Йорку. Ми
знаємо, що деякі спеціально завязані
комітети колись то по віках збира-
ли датки на фонд Січинського. Зібрані
гроший не відіслано до сеї пори,
хоть вже від того часу минуло до-
брих два роки. Ми знаємо далше,
що в Нью Йорку опяті збирав „комі-
тет“ жертви на пам'ятник Шевченка.
Зібрані гроші опяті десь прилипли.
Ми знаємо далше, що ще виші
ньюйорські „комітети“ збирали датки на

підмогу Павлика; з зібраних грошей післано частину, бо за решту треба було заплатити гаяю чи щось там подібного. Знаємо нарешті, що знова інші „ньюйорські комітети“ збирають гроші на такі свій питомий „Народний Дім“ та ледви дотягли до пару соток, а вже сварень така сила, тільки всякої плутанини, що крий Господи. Послідний, то є теперішній „ювілейний комітет“ може собі бути цілком відмінний, цілком не схожий до попередних, але де запорука сего? А по друге, чи хто подивує ся сему що „Свобода“ маючи стільки сумно-го досвіду з усіма попередніми ньюйорськими „комітетами“ не може мати довіря і до теперішнього, хотайби він був — як вже зазначилисьмо — цілком відмінний від усіх дотеперішніх „комітетів“.

Але поминім і се. Головною причиною, для якої „Свобода“ не помістила і не помістить ніякого зазиву чи заклик „ньюйорських комітетів“ є та, що ми категорично відмовляємо ньюйорським товариствам права мішати ся в якунебудь патріотичну справу як негідним тої честі.

Длячого? Се докажемо власними словами Ньюйорських патріотів. Свого часу, у „Свободі“ закликали один одного до складання жертв на „Народ. Дім в Нью Йорку“ системою трійок. Що то є система трійок, пояснювано з нагоди того в 38-ім числі „Свободи“ з 1911-го року, в той спосіб: „Хтось почувачи себе до патріотичного обов'язку зложити на якусь народну ціль свою лепту, та хотачи сею справою заінтересувати когось більше, посилає свій даток на згадану ціль до редакції часописи, подаючи рівночасно імена своїх двох товаришів чи знайомих чи одномишленників з зазивом ризикж жертвувати на сю ціль. Сі два, коли суть людьми чесними, сейчас шлють після своєї спромоги датки на сю ціль..... А для недбалих, байдужних все знайде ся якийсь спосіб укараня: чи то товариський бойкот, чи наклеюване публичне чи що иншого“...

Так думали ньюйорські „патріоти“, коли ходило о гроші на їх власну ціль.

Тих „патріотів“ покликав системою трійок комітет з Сиракуз. Н. Й. до зложення і відіслання лепти на „Фонд Рідна Школа“. І хоть вже рік добігає рідин ньюйорський відділ, нідно товариство не спромогло ся на сповнення сего патріотичного обов'язку. А ми навіть ще знаємо, що і не думає його сповнити, бо мовляв: „у нас суть свої справи, і нас нічого не обходить „Рідна Школа“.

„Свобода“ вже два рази пригадувала ньюйорським патріотам їхній народний обов'язок. Дарма. І тепер лишило ся лиш приліпити до них їх власні слова: товариський бойкот.

І тому „Свобода“ не могла помістити ніякого зазиву „ньюйорського комітету“.

А може „Народна Воля“ инакше думає?... Раді послухатиб.

Новинки.

Заговор на австрійського престолонаслідника. Відень, 24. червня 1912. Якийсь італійський селянин, по імені Іпавік, виготорив ся по п'яному, що один італійський священик, Кантінаро, дав йому 100 доларів за те, аби він приобіцяв, що кине бомбу в автомобіль архикнязя Йосифа Фердинанда, коли сей буде переїздити дорогою поміж альпійськими горами у одній місцевості. Оба заговорники, священик і селянин, зістали арештовані. В домі Іпавіка, не-

далеко Горішій, найдено справді бомбу, що була призначена до висадження у воз-дух австрійського престолонаслідника.

Досмертне каліцтво російського царевича. Одинокий син царя Миколи, восьмирічний Алексей, зранив ся був колінь-там в ногу, що не могла довгий час загоїти ся. Саме тепер доносять до Відня із Петербурга, що кількох ви-значних лікарів оглядали недужого царевича і прийшли до спільного переко-нання, що у него загніздили ся в правім коліні сухітничі бацилі, а в наслідок то-го він зістане мабуть досмертним ка-лікою. Крім того весь організм молодого царевича є дуже слабосилий, а з се-го дуже мала надія, щоби він міг коли-небудь засісти на престолі свого батька.

Маленький прогульковець. Триліт-ний синюк одної жінки, що мешкає над затокою Джемейка (Long Айленд) ба-вив ся довгий час на березі моря, а від-так вліз у невеликий човен, що нахо-див ся на березі, і почав бавити ся в моряка. Коли мати вийшла з хати і ста-ла оглядати ся за своїм „Чарліом“, він був уже віддалений о яких 500 ярдів від берега. Відплив води уносив човен що-раз далше на повне море, а налякана мати, побачивши се, наробила крику і не надумуючись довго, кинула ся рату-вати дитину. Зайшла у воду по саму шию, а відтак з криком вернула ся на беріг. Човен був уже за далеко. Ма-ленький Каролько скакав собі весело по човні і вимахував до матери рука-ми та сьміяв ся сердечно з її непорад-ности. Назбігало ся багато других жінок і вони дали знати про небезпеку двом хлопцям, що купали ся неподалік в морю. Сі хлопці, один 12, а другий 14-літний, почали з усіх сил плисти до від-даляючого ся човна і по якімсь часі ді-стали ся до него. Маленький моряк при-витав їх обох як своїх добрих знайомих і сусідів та бігав собі далше по човні, весело підскакуючи. При тім човні не було весел, тож оба хлопці доволі на-мордували ся, заки їм удало ся притяг-нути його до берега. Мати вже безпека минула, мати плакала з радості, си-нок сьміяв ся на руках матери, а всі сусідки тішили ся. Ущасливлена жінка хотіла нагородити обох спасителів її Каролька, але великодушні хлопці по-дякували чемно за добре слово, ніякої нагороди не хотіли прийняти і вдоволені сповненням обов'язку, вернули весело на своє давннше місце. Зараз таки одяг-нули ся і пішли домів, відпочивати по-тяжкій та небезпечній праці.

Витревалі виборці. На острові Тас-манія, коло Австралії стала ся в остан-них днях цікава пригода. П. Ірль, кан-дидат на посла, обїзджаючи свій округ, вступив до ворожої ему громади, де скликав передвиборче віче. По його промові предложив один із слухачів за-яву недовіря шефови робітничої партії. Тоді забрав п. Ірль голос і заявив, що не допустить до сеї ухвали, бо буде го-ворити доти, доки нікого вже не буде в салі. Була саме тоді 9. година вечером в середу. Кандидат зачав промовляти. По 12. год. одна з присутних пань за-мітила, що вже настав четвер. Бесід-ник заявив, що він може говорити на-віть до суботи. О 1. годині по півночі много опустило саяю, а о 2-ій ледви кількох слухало бесідника. По третій годині говорив п. Ірль вже на потемки, бо лампи згасли з недостачі нафти. Ко-ло 4. год. вичерпаний кандидат замовк, сів на фотель і засипляючи бачив, як двох з його слухачів будили других, що полягали на долівці, щоби проголоси-ти заяву недовіря. Ціла витревалість п. Ірля пішла на нічо, бо слухачі таки йо-го побідили і перевели свою ухвалу.

Поліційний пес детективом. В однім домі в Лодзі (Росія) при вулиці Ново-

тарській найдено трупа 10 літної дів-чинки, дочка льокатора сього дому, яка счезла перед кількома днями. Тому, що не було ніяких слідів злочину, а підоз-ріле, яке мала поліція було не вистар-чаюче, ужито до вислідження винувинка поліційного пса. Найперше спровадже-но його до пивниці, де саме довершено убійства; відтак побіг пес на перший поверх сього дому, та задержавши ся перед дверми льокатора Гершка Бляй-вайса, почав брехати та дерти ся до дверей; коли отворено двері, впав пес до помешканя, перебіг через всі покої, відтак кинув ся на шапку, що лежала на столі, а яка була власністю 17 літ-ного сина льокатора Генрика Бляйвай-са; син утік був з дому та схоронив ся на стриху одного дому при иншій ву-лиці. Однак пес вислідив його там, ін-дагований, випер ся з початку вини, однак пізнійше признав ся, заявляючи, що не мав наміру убивати дівчини, ко-ли вона однак сильно боронила ся, у-дусив її.

Женщина послом в Чехії. З Праги доносять що вибір звісної чеської пись-менниці п. Куматицької при тіснійшій голосованню на соймового посла в Мо-лодім Болеславі є мабуть запевнений. Та однак сумнівно, чи вдасть ся їй, в разі вибору, увійти до сойму, бо наміс-ник кн. Тун заявив, що не видасть їй посольського сертифікату, отже вона буде мусіти оперти ся о висші інстан-ції, а також відкликати ся до рішення сойму, о скільки, очевидно, сей окажет ся спосібним до праці. Пані Куматиць-ка кандидує яко офіційна кандидатка молодочеської партії і досі займала ся переважно політичною літературою.

Бетонові кораблі. Іспанія приступила до будови нових кораблів з залізного бетону. Кілька проб з попередного року виказали примінене сего матеріалу до будови кораблів за дуже щасливе. Зе-лізний бетон показав ся о много відпор-нійшим на ділане води як залізо. При пробах виявило ся також, що кораблі з бетону виходять щасливо при най-більших ударах з залізними кораблями. Мають вони і ту дуже важну сторону, що є о много дешевші як з огляду на матеріал так і на будову. Згадати тре-ба, що на думку будувати кораблі з бе-тону впав перший італійський інженер, Габеліні, ще перед десятима літами і вже тоді будовано такі човна і кораблі в тайні перед цікавим оком світа.

Галичина переходить в жидівські руки. З кожним роком збільшає ся в Галичині земельна власність в руках Жидів, коли тимчасом християнське хліборобне населенє в першій мірі ру-ське, позбуває ся наслідком жидівської лихви останнього куска рілі і хати а приневолене покидати батьківщину, ти-сячами їде за границі і за моря шука-ти красшої долі. До 1877 р. не вільно було Жидам в Галичині набувати зем-лі. В сім році було в Галичині всего 38 Жидів, що розпоряджали земельною власністю. В 1889 р. було таких Жи-дів 68, в 1883 р. 289 Жидів-власників великих земельних посілостей. В 1890 р. були вже 4-та часть земельної посі-лости в жидівських руках, прочі чоти-ри п'яті части були сильно обтяжені жи-дівськими гіпотеками. В 1892 р. перей-шло в жидівські руки 300 сільських го-сподарств. Протягом 11 літ продано до-рогою ліцитації, спричиненої майже виключно Жидами, 21.889 сільських господарств, вартости 46 мільонів корон. Протягом трох літ 1895—1898 загар-бали Жиди 2.856 сільських господарств при помочи лихви в свої руки.

Продовжене людського життя. Зві-сний російський учений, професор Меч-нікоф з інститута Пастера в Парижі, до-конав нового винаходу, про що повідо-мив французьку Академію Наук. Імен-

но вигодував він в кишках пса спеціаль-ного бациля, якого назвав „г'ликовак-тер“, а якого культура була-б в силі у-бивати бацилі в людськїм жолудку, на-слідком чого чоловік мігби жити і 200 літ. В кругах учених виражають ся до-волі скептично про сей винахід проф. Мечнікова.

Черевики роботи Л. М. Толстого. До московського артиста й власителя бо-гатої артистичної колекції, Остроухова, звернув ся один власителя магазину о-бувля з доволі оригінальною пропози-цією: Він просив колекціонера винай-мати йому за ціну 3000 рублів на один рік пару черевиків вшитих пок. гр. Тол-стим на те, щоби він міг виставити їх за виставою свого магазину! Коли Остро-ухов на те не пристає, помисловий ку-пець почав просити бодай о фотогра-фію сих черевиків. Як вияснило ся, О-строухов має справді парч черевиків, які ушив був пок. гр. Толстой для по-ета Фета. Черевики сї носив Фет, а були вони такі добрі, що поет написав для автора „Війни і мира“ посвідку з по-хвалами для легкоти, вигідности і тривкоти вшитих ним черевиків.

Вияснене загадочної справи. Кілька днів тому назад принесли бу-ли телеграми з Парижа слідуючу сен-зацийну вість. В місті Анже (Angers) п'ез десь без сліду дня 2-го с. м. ра-но тамошний священик Пітон. Отже той священик покликаний до хоро-го, вийшов того дня із свого помеш-каня около пів до девятої години ве-чером і від тої пори вже більше не вернув. На далекім передмістю знай-дено торбанку з церковними річами та одяги того священика, а за ним самим і слід пропав.

Власти були того переконання, що тут має ся з убійством, бо коли поліція в неділю рано взялась пере-водити ревізію в помешканю свяще-ника, знайшла цілий дім від гори аж до споду ограблений. Всі меблі були порозбивані і перешукані. О. Пітон був дуже багатим і мав багато цін-них паперів, котрі всі пропали. Все то роблено так тихонько, що госпо-диня не чула найменшого студу. При-пускали, що вломники, котрі знали священика і його грошеві відносини, засіли ся десь на него і його убили, забрали ключі як він мав при собі і так зовсім тихо дістали ся до його помешканя. Всі пошукування за о. Пі-тоном позістали без успіху. Хорий, до котрого він мав прийти, не видів його. На капелюсі Пітона, котрий та-кож знайдено, була пришпилена кар-точка зі словами: „Смерть священи-кам!“. Карточка та була очевидно лиш на то пришпилена, щоби збала-мутити поліцію. Вчора наспіло з Лю-ну сеї загадочної справи: Парох з Ан-дже, о. Пітон, признав ся перед по-ліцією, що спроневірив гроші одержані на добродійній фундації і що ви-думав байку о своїм уведено, щоби уникнути підозріня. Священика по-ки що лишено на волі, поки аж не наспіє від прокураторії з Андже при-каз, що далше з ним робити.

0150 ПОТРІБНО ЛЮДИЙ.

Потрібно опитних людей до робіт так званих air hammer і buckers-on в фабриці сталевих возів. Постійна робота і добра платня. Зголошувати ся до сталовні, Wharff & St. George Str., St. Louis, Missouri.

Шукаємо агентів до продавання лотів.

Лоти знаходять ся в однім з найліпших міст в Пенсильвенії. Платимо добрий про-цент (commission). Очі можуть заробити добрі гроші. О ближні інформації голосити ся треба письменно по руськи, польськи, словенськи або англійськи або лично до:

23—24 Boltum Real Estate Co.

M. J. BOLTUM, Manager,

P. O. Box 116

Mt. Carmel, Pa.

Асирійський цар Асархадон.

Асирійський цар завоював державу царя Лайля. Зруйнував і спалив усі міста, усіх-же мешканців перегнав на свою землю, військо перебрав, а самого царя Лайля посадив в клітку.

Лежачи в ночі на своїм ліжку, цар Асархадон думав про се, якою смертю карати Лайля? Нараз почув коло себе шелест і, відкривши очі, побачив старця з довгою бородою і з добрим поглядом.

— Ти хочеш караги смертю Лайля? — запитав старець.

— Так, — відповів цар. — Я лиш не придумав ще, якою смертю вкарати його.

— Та-ж цар Лайль се ти, — сказав старець.

— Се неправда, — відповів цар, — я — то я, а Лайль — то Лайль.

— Ти і Лайль то все одно, — сказав старець. — Тобі лиш видається, що ти не Лайль, а Лайль не ти.

— Як здається? — запитав цар. — Я ось лежу на мягкій ліжку, довкруги мене покійні мені раби і невольники, а завтра буду я, як і сьогодні бенкетувати з моїми приятелями,

— а Лайль наче птах сидить в клітці, а завтра буде з висолопленим язиком сидіти на палі і корчити ся доти, поки не здохне, а тіло його буде розірване собаками.

— Ти не можеш знищити його життя, — сказав старець.

— А як-же се було з тими 14 тисячами воїв, котрих я убив і з їх трупів зложив високу могилу? — відповів цар. — Я живий, а їх нема; значить ся я можу знищити життя.

— По чім се ти знаєш, що їх нема?

— По тім, що я не бачу їх. Головне-ж се, що вони мучились, а я ні; їм було кепсько, а мені добре.

— І се також лиш видається тобі. Ти мучив самого себе, а не їх.

— Не розумію тебе, — сказав на се цар.

— А хочеш зрозуміти? — запитав старець.

— Хочу.

— Підійди сюди, — приказав старець, вказуючи цареві на ванну повну води.

Цар встав і підійшов до ванни.

— Роздягни ся і вийди у ванну.

Асархадон зробив се, що приказав йому старець.

— Тепер, як лиш я пічну ляти на тебе сю воду, — сказав старець, зачерпнувши в кварту води, — пірни з головою.

Старець наставив кварту над головою царя і цар пірнув у воду.

І як тільки цар Асархадон пірнув, він почув себе вже не Асархадонем, а иным чоловіком. І ось, чуючи себе тим иным чоловіком, він бачить себе лежачого на багатій постелі з гарною жінкою. Він ніколи не бачив тої жінки. Жінка ся встає і каже до нього: „Дорогий мій мужу Лайлю, ти втомив ся від праці вчорашнього дня і тому спав довше, як звичайно, але я стерегла твого спокою і не будила тебе. Тепер же князі очікують на тебе у великій палаті. Одягай ся і виходи до них.“

І Асархадон, розуміючи з сих слів, що він є Лайль, не дивується сьому, лиш дивно йому, що він до тепер не знав сього. Отже встає, одягається і йде у велику палату, де ждуть на нього князі.

Князі низьким поклоном аж до землі витають свого царя Лайля, відтак встають і на його приказ сідають перед ним, а найстарший із князів починає говорити про се, що не можна довше терпіти всіх наруг лютого ца-

ря Асархадона і треба йти проти нього війною. Але Лайль не годиться на се, лиш приказує післати до Асархадона послів, щоби його усовістити і каже князям розійти ся. Поєм він іменує поважних людей своїми послами і наказує їм про се, що вони мають переказати цареві Асархадонові.

Покінчивши сі справи, Асархадон, почувачи себе Лайлем, виїжджає в гори на польоване за дикими ослами. Польоване повелось. Він сам убиває двох ослів і вернувши до дому, бенкетує зі своїми приятелями, дивлячись на танці невольниць.

Другого дня, як звичайно, він виходить на двір, де очікують на нього прошаки, підсудні і убогі, та рішає предложені йому справи. Покінчивши сі справи, він іде знов на улюблену свою забаву-польоване. І сього дня удається йому самому убити стару лвицю і захопити її двоє львинят.

По польованю він знову бенкетує із своїми приятелями, забавляючись музикою і танцями, а ніч проводить з улюбленою своєю жінкою.

Так живучи, проводить він дні і тижні, очікуючи повороту своїх послів висланих до того царя Асархадона, котрим він був перше.

Посли вертають аж за місяць з відрізаними носами і ухами.

Цар Асархадон казав переказати Лайльові, що се, що зроблено з його послами, буде зроблено і з ним, коли він зараз не приїде на окуп визначену суму срібла, золота і кипарисового дерева та не приїде сам поклати ся Асархадонові.

Лайль, що був перше Асархадонем, знову скликає князів і нараджується з ними про се, що треба робити. Всі кажуть одностайно, що треба, не очікуючи нападу Асархадона йти на нього війною. Цар годиться на се і стаючи на чолі війська, іде в похід. Похід тягнеть ся 7 днів. Кожного дня цар обїздить військо і розбуджує хоробрість у своїх воїв. На осьмий день його військо сходять ся з військами Асархадона серед широкої долини на березі ріки. Війська Лайля хоробро бють ся, але Лайль, що був перше Асархадонем, видячи, що вороги наче муравлі збігають ся з гір, заливають собою долину і перемагають його військо — кидається на своїй колясі в середину битви, пробиває і рубає ворогів. Але військо у Лайля на сотки, а у Асархадона — на тисячі, і Лайль чує, що він ранений та що беруть його в неволю.

Десять днів іде він з іншими невольниками закований серед воїв Асархадона. На десятий день приводять його в місто Ниневію і замикають в клітку.

Лайль терпить не стільки від голоду і ран, кілько від сорому і від розпуки та свого безсилля. Він відчуває себе безсильним відплатити ворогові за все зло, котре він терпить. Одно, що він може, се те, що не дасть приводу своїм ворогам радіти його терпінням. Він твердо постановив, нужно, без нарікань, зносити все те, що з ними буде.

Двадцять днів сидить він в клітці, очікуючи кари. Він бачить, як відводять на місце страчення його рідних і приятелів. Чує стогони караних; одним з них відрубують руки і ноги, а з других живцем дуть шкіру, але він не оказує ні тривоги, ні болю, ні страху. Бачить, як пахолки ведуть заковану його любу жінку. Він знає, що ведуть її за невольницю до Асархадона. І він переносить се без жалю.

Та ось два кати отворяють клітку і затягнувши йому ремнем руки за спиною, підводять його до залатого кровю місця кари. Лайль бачить острий екровавлений пал, з которого

що йно зірвали тіло помершого на нім приятеля Лайля. Лайль догадується, що пал сей освободили для його страчення.

З нього знімають одягу. Лайль жахається, глянувши на худоту свого, колесильного, гарного тіла. Два кати підходять до тіла за худі рамена, піднімають і хотять опустити на гострий пал.

— Зараз смерть, загибель, — думає Лайль і, забувши свою постанову видержати мужно в спокою до кінця, він, рилаючи, молить о помилуване. Ніхто не слухає його.

„Таж се не може бути, — думає він, — я мабуть сплю. Се сон.“ І він силкується, щоби пробудити ся. — „Адже я не Лайль, я Асархадон, — думає він.“

— Ти і Лайль, ти — і Асархадон, — чує він якийсь голос і відчуває, що трачене починається. Він скрикує і в тій хвилі висуває голову з води. Старець стоїть над ним, виливаючи йому на голову з кварта останок води.

— О, як я страшно мучив ся! І як довго! — каже Асархадон.

— Де там довго, — мовить старець. — Ти що йно пірнув і в тій хвилі назад висунув голову з води. Бач, що вода з кварта не вся ще вилася. Чи ти зрозумів тепер?

Асархадон нічого не відповідає, лиш з страхом дивиться на старця.

— Чи зрозумів ти тепер? — питає далі старець. Се ти і ті жовніри, котрих ти поубивав — се ти також. І не лиш жовніри, але і ті звірі, котрих ти убивав на польованю і пожирав на своїх бенкетах, були також — ти. Ти думав, що жите лиш в тобі, але я стягнув з тебе заслону обману і ти побачив, що ділаючи злом іншим, ти чиниш його і собі. Жите одно у всім і ти проявляєш в собі лиш частину сього одного життя. І лиш в сій одній частині життя, в собі, ти можеш поліпшити або погіршити, побільшити або поменшити жите. Уліпшити жите в собі ти можеш лиш тим, що будеш руйнувати перегороди, що відділяють твоє жите від інших сотворінь, будеш уважати інші сотворіння собою і любити меш їх. Знищити жите у інших сотворінь се не в твоїй власті. Жите убитих тобою сотворінь щезло з твоїх очей, але не знівечилося. Ти думав продовжити своє жите і вкоротити жите іншим, але ти не в змозі сього зробити. Для життя нема ні часу, ні місця. Жите — хвала і жите — тисячі літ, і жите твоє і жите всіх видимих і невидимих істот світа — однаково рівне. Знівечити жите і переинакшити не можна, тому, що воно лиш одно є. Все проче лиш нам видається.

Сказавши се, старець зник.

На другий ранок цар Асархадон приказав увільнити Лайля і всіх забораних в неволю та заперестав карати смертю.

На третій день він прикликав до себе свого сина Ашурбаніпала і передав йому царство, а сам пішов зразу в пустиню, роздумуючи над тим, про що довідався від таємничого старця. А потім він почав ходити у виді мандрівника по містах і селах, проповідуючи людям, що жите одно, і що люди роблять зло лиш собі, коли хотять чинити зло іншим сотворінням.

З російського перекладу

А. Веретельник.

Іспитований дяк,

кавалер, голос теноровий, уміє провадити хор, школу і представлення — шукає посади. Голоситись на адресу: John Komar, 142 Ave. E., Bayonne City, N. J.

В дни 4-го липня с. р.

відбуде ся

в OLD FORGE, PA.

посвячене греко-католической церкви

св. о. Николая,

якого зоволять довершити

Іх Пресвященство С. С. Ортинський греко-католицький Єпископ для Сполучених Держав Північної Америки.

Братя Русини!

Кому милий наш св. греко-католицький обряд, нехай прибуде на се наше велике свято.

Одна Русь, одна наша віра, — тож прибудьте без згляду на се, де хто родив ся: чи в Галичині, чи в Угорщині, бо всі ми братя по кості і крові.

Де зналисьмо адреси до поближих Братств в околиці, там вислалисьмо запрошене; но если яке Братство его не одержало, — то хвба з сеї причини, що не зналисьмо адреси, і тому нинішнє оголошене в „Свободі“ прошу прийняти яко щире і сердечне запрошене на се велике наше свято.

Предсідателів Братств з околиці Scranton, Pa. і Wilkes Barre, Pa., просимо скликати спеціальні мітинги в цілі запрошеня в нашім імені всіх членів, котрих для звеличання нашого свята просимо прибути в комплекті і в уніформах.

В імені всіх місцевих братств:

о. Йосиф Пелехович, парох.

Куратори:

Іван Гарагонич,

Михайл Сорока,

Йосиф Лукачовський.

CARTERET, N. J.

Кружок аматорів в Carteret

відіграє

ДНЯ 4. ЛИПНЯ С. Р.

веселий образ з життя народу з співками:

„АМЕРИКАНЕЦЬ“

Будуть грати слідує особи:

Роман Горевич — Михайл Мачишин
Козловський — Ізидор Гурман
Козловська — Анеля Пішко
Галля — Анеля Мурдза
Павло Вовк — Михайл Черепаняк
Одарка — Розалія Мурдза
Тамко — Николай Войнаровский
Пішко — Мих. Харовський
Любович — Йосиф Войнаровский
Семен — Йосиф Вадак
Шміла — Йосиф Борис
Марта — Анна Вігун
Відпоручник — Іван Гінда
Хоса — Петро Росолович
Фемка — Марія Максимович
Василь — Лаврентий Угрян
Медовий — Йосиф Вадак

Дівчата і парубки.

Яко додаток: „САНА В БОЦЦІ“, весела комедійка в однім акті.

Режисер: Лаврентий Угрян.

Галля Кіша. Початок точно о г. 7:30.

Весь дохід призначений на церков св. Вл. Дамитрія в Carteret.

Всіх Крайнів з Carteret і плейзів запрошає КОМІТЕТ.

Родимці!

Тут! найліпше поладуйте старонравні справи процесові, спадкові, військові, контракти купна і спродажи. В усіх випадках згодних в обсяг мого діла, удавайте ся сей час до мене. Мій офіс знаходиться в локалі Старонравного генерального бюро інформаційного в Нью Йорку і відчинений від години 9-ої рано до 9-ої вечером.

М. Ночванський,

державний публичний нотар.

409 E. 5th Str., New York City

Важне Для Родимців, що мають процес або яких стрітив випадок при будові або в фабриці.

Адвокат О. Г. Дроге приймає і перепроваджує справи в усіх стейтсхв кортах. Офіс відчинений для Родимців до 9-ої вечером. Адреса:

О. Н. DROEGE,

409 EAST 5th STR., NEW YORK CITY

В справі Календаря Р. Н. Союзу на 1913-ий рік.

Ухвалою Головного Виділу Р. Н. Союзу поручено підписаному зладжене і зредатоване календар Р. Н. Союзу на 1913-ий рік. Щоб вивязати ся з наложеного обов'язку як найкрасше, та щоби Календар нашої організації під кожним зглядом міг відповісти усім вимогам, боже від ряду літ одинока руська книжка, яка опускає друкарську прасу в Америці, отрим запрошує ся до співучасті як найширший загаль.

Передовсім у кого є хист і талант писарський зволить надіслати малі повістки і оповідання. Першештво будуть мати оповідання і образці з життя американських Русинів, а після історичні. Поодинокі оповідання зі згляду на невеликий обсяг книжки не може перевищати 6 сторін друку великої 4-ки.

Праці наукові, популярно-научні розвідки і т. п. В тім напрямі пожадано-б було, щоб Вп. автори передше порозуміли ся з редактором календаря, аби не вийшло таке, що прислано дві праці, на ту саму або дуже схожу тему. Научні розвідки рівнож повинні держати ся в вище зачеркнених рамках.

Попри безсмертну славу (лаврові деревця вже засаджені) кожний автор, якого оригінальна праця найде приміщене в календарі Р. Н. Союзу на 1913-ий рік, є управнений до гонорара по 2½ цента за стрічку друку (в одній шпальті).

Охочі перекладати дещо чи то з белетристики чи то научно-популярні розвідки, зволють ласкаво рівнож порозуміти ся з підписаним, щоб уникнути есентуальних заводів. Гонорар: 1 цнт. від стрічки друку (в одній шпальті).

Вп. п. автори зволють есентуальні свої праці присилати в той спосіб, щоб вони найшли ся в руках редактора календаря найдалше по день 1-го серпня 1912-го року. Усі праці, які надійшли пізнійше, безумовно не будуть могли бути узглядені.

Фотографії Братств і Товариств. Отсі відділи Р. Н. Союзу а також кружки співачок, театральні і т. п., які хотіли, щоб їх фотографії були поміщені в календарі на 1913-ий рік, зволють їх прислати до рук редактора найдалше по день 1-го серпня с. р. Рівночасно з фотографією просить ся прислати чек або монетний ордер виписаний на ім'я „Свободи“ на суму 5.00 дол. Сі гроші ужиє ся на покриття коштів виладження з фотографії пригожої до друку кліші. Місце в календарі безплатно. Пожадано було, щоб отсі товариства, що схочуть помістити в календарі свої фотографії, рівночасно з ними прислали і коротеньку історію свого товариства. Отся історія мусить бути писана як найбільше звязло і не буде гонорована.

Оголошення. Календар Р. Н. Союзу, який розходить ся в кількадесять тисяч примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Русинами. Хто має якийсь бізнес, а залежить йому на тім, щоб про него знало як найбільше людей повинен дати своє оголошення до календаря Р. Н. Союзу. Ціни суть вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 25.000 примірників. Ціла сторона, величини 9¼ цаля через 6 цалів коштує 25.00 дол. Місце на окладинах та спеціальні сторони доросше, після умови. Пів сторони величини 4½ через 6 цалів коштує 15 дол.; чверть сторони, величини 4½ через 3 цалі 10 дол. Найменше оголошення може обіймати 3 через 2 цалі і коштує 5.00 дол. Хто хотівби в своїм оголошенні помістити також і фотографію чи то свою чи то свого бізнесу, мусить прислати з ньої готовий до друку кліш; если ні, то поносити кошт виготовлення такого кліша з фотографії, то значить, що його оголошення буде о стільки дорожше коштувати, кілько винесе кошт виготовлення з фотографії друкарського кліша.

Текст оголошень мусить знаходити ся в руках редактора календаря найдалше по день 1-го вересня. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безумовно не будуть друкувати ся.

Хтоб хотів зайняти ся збиранням оголошень до календаря, зволють листовно відповісти до впорядника по близькім ін-

формації. За труд даємо значний процент.

З горі зазначає ся, що всякі оголошення від фірм „лікарських“ що то лічать листовно на сотки миль, дальше оголошення покутних „банкирів“ без урядової запоруки, та всі такі оголошення, з яких на перший погляд пізнати, що вони суть обчислені на ошукаństwo легковірних, не можуть бути поміщені в календарі Р. Н. Союзу.

Ант. Цурковський,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Книжки

котрі можна дістати в друкарні
„Свободи“:

Ангел та пустельник	15
Америка	15
Американець, веселий образ з життя народу	15
Бери та читай	30
Борба кляс і чому робітники організують ся	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітей	10
Доля галицької сироти	5
Дещо про звівирата	30
Дещо про права і суди	10
Дорога до сьвідомости	10
Емігрант	15
Журавлі	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Зл. Держ.	15
Зуб за зуб	10
Казки за Циганів	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Многострадалий народ	20
Народний рух австр.-угор. Русинів	15
Оповіданє про Алі Бабу і сорок розбійників	20
О підземних скарбах	25
Оповідання про заздрих богів	10
Про нутро землі	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Рицар і смерть	5
Розмова Поляка з Русиним	10
Релігійні віровання	20
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітничка драма	15
Товариска ворожка	15
Хто з чого живе	15
Унія в Америці	20
Які то є люди на землі, з 20 образ.	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15

Хто не уміє говорити по англійськи а хотівби мати добру книжку до науки, нехай купить собі
РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ Тлумач
Сторін 266. — Тверда оправа.
Ціна 60 цент. в.

Замовлення належить висилати на адресу:

SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

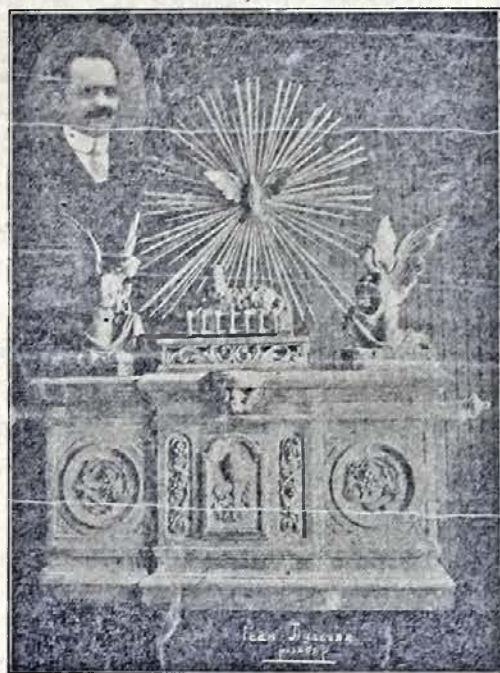
Фарма на продаж: 75 акрів 1.900 доларів. 40 акрів орного поля решта ліс; 4 милі до міста; будинки фармерські нові. — 40 акрів фарма, 4 милі до міста; 20 акрів орного поля та всі будинки фармерські. 1.500 аол. Пийміть або голосіть ся особисто: S. M. Kuilowski. 319 E. 29 Str, New York, N. Y.

Фарми! Рідка спосібність!

500 доларів виплати, а дістанете сейчас велику, оброблену фарму з великими будинками, 10 коров молодих раси Гольштайн, з яких за молоко приходить місячного доходу 45 до 60 дол. Земля чорна, околиця чудова, багато Русинів. Довг на 10 літ на 5 процент. Коні і машини даємо на сплати.

Маємо всілякі фарми. Ціна їх є два рази дешевша як деінде.

I. ROMAND,
Lowville, N. Y.

Іван Лугов'як

артист різьбяр!

виконує всякі роботи, входячі в обсяг різьбярства, столярства та золотарства, як:

іконостаси, віттарі, кивоти, престולי, бальдахими, проповідальниці і пр.

по дуже умірнованих цінах.

Прому адресувати:

John Luhoviyak,
138 Warrington ave.,
S. S. Pittsburgh, Pa.

Побіч поданий кивот виконав артист різьбяр, Іван Лугов'як, для греко-католическої церкви в Нью Йорку.

ПОПУЛЯРНІСТЬ ПА- ПІРОСІВ ZIRA ЗРОСТАЄ.

Денна втіха для тисячів.

Не одному буде дивно, з якої причини папіроси ZIRA тішать ся такою великою славою. Ся причина — то якість того тютюну, з якого виробляють ся ті папіроси. Найважливіші прикмети папіросів ZIRA: чистий, запашний тютюн найліпшого турецького сорта, знаменитий виріб і незвичайна дешевість. У кождім крамі можете дістати сі папіроси, 10 штук за 5 центів. У кождім пуделку знаходиться гарний атласовий платок, а з таких платків можна зробити не одну хорошу річ для прикраси помешканя.

ZIRA Cigarettes

10 for 5 cts

Знам ните курене

СПОРЯДЖЕНЕ З
НАЙЛІПШОЇ МІ-
ШАНИНИ ТУРЕ-
ЦЬКИХ ТЮТЮ-
НІВ, ЩО ВДОВО-
ЛЯЄ УСІХ КУР-
ЦІВ.

Чудові шовкові несподіванки на-
ходять ся в кожній
пачці „Zira“. Скла-
дайте сі чуда з
шовку! З них мож-
на зробити обрус-
ки і заголовки о ар-
тистичних взорах.

ПРОДАЄСЬ ПО ВСІХ СКЛЕПАХ.

R. LORILLARD COMPANY

THE FIRST NATIONAL BANK OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00.

Надвипшка і нерозділені зиски \$100.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банківський бізнес. Видає міжнародні монетні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частин сьвіта. Позичає гроші на реальності. Депозити сего банку подвоїли ся протягом послідних 5 літ і виносять тепер около \$500.000.00.

Банк пересилає гроші через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Найвище забезпечене \$100,000.00

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся агентам крикливою і брехливою рекламою. Як вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте диягана, чим він ручить і до його зарука? Відвільний Агент і банкір складає заруку в державну касу. Зани повірите кому свій гріш, чи то до перековання, чи переселання до старого краю, попередю переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запрацьований гріш. Я аложив в державній касі **СТО ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ.** як заруку для вас. Тому памте, що треба уникати неоповних банкірів. До ваших послуг є старий, опитний Агент, який висилає 100 корон за \$20.43, 200 корон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00. Продає шифарти до Європи і до Америки, робить контракти, повновласти та помагає військові справи, а усе те робить **дешево, совісно і точно.**

Пийміть по подробиці курсу і ціни шифарту. Відповідаю відвортною поштою, а всяку раду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington St., New York.

Найвище забезпечене \$100,000.00

ПОЗІР! **ПОЗІР!**

усі ті, що змінюють свої адреси.

Експедиція нашої часописи просить усіх тих Вп. Родимців, читачів нашої часописи, які змінюють місце свого побуту чи помешкання, повідомлювати про це адміністрацію „Свободи“ після поданого нижче взірця:

Члену відділу Р. Н. Соколу ч. ....

Ім'я і прізвище моє звучить .....

Моя стара адреса звучить .....

Прох прошу посилати „Свободу“ на нову адресу, яка звучить .....

Просимо згадати собі сей взірець і після того взірця змінити, в разі потреби, свою адресу.

SVOBODA

83 Grand Str., Jersey City, N. J.

\$15 тижневої платні!

Потребуємо чоловіка як помічника і переводчика, який знає говорити по русько-українськи. Має подорожувати з міста до міста з нашим агентом Американцем, що продає наші золоті, срібні і нікелеві годинники і ланцюжки на місячні сплати по \$1.00 і \$2.00 фабричним робітникам, майнерам і фармерам. Зголошувати ся неможливо, а чесний і тверезий чоловік.

NORTH AMERICAN SALES CO.
4a, Box 954, Dept. 182, New York.

Михайло Угорчак, NEW YORK CITY,
500 E. 11-th St.

РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР,

зображає різні українські і инші костюми на представлення і характеризує по низьких цінах. Замовлення приймає що найменше на 8 днів перед представленням.

Петро Ярема
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

випозичає каричі на весілля, хрестини і всякі другі забави.

115 Ave. A,
NEW YORK, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

ТІЛЬКИ НАЙЛІПШИЙ ТЮТЮН МОЖЕ ВДОВОЛИТИ КУРЦІВ, і тому то ми сей найліпший тютюн поручаємо.

Найбільша розпродаж 5 центового тютюну у цілій світі, а се задля його задивляючої якості, запаху і смаку. Таким тютюном, що не має рівного собі поміж усіми иншими родами, є **BULL DURHAM**.

BULL DURHAM виробляється з найліпшого тютюнового листя, і з тої причини так радо уживають його всі курці чи то на папіроси чи до любок.

Хто ще доси не курив тютюну **BULL DURHAM** нехай сейчас спробує, а переконається, що ліпшого а заразом дешевшого тютюну нема на цілій світі.

BULL DURHAM фабрикається з найчистішого листя, без жадних непотрібних та шкідливих здоровлю домішок, і тому ми рекомендуємо його усім курцям. Курите його самі і заохочуйте до цього своїх знайомих та приятелів.

Правдивий

“BULL” DURHAM

ТЮТЮН ДО КУРЕННЯ В ЛЮЛЬЦІ І В ЦИГАРЕТКАХ.

10 звичайних цигареток коштує 5 цнт.
10 ліпших цигареток коштує 10 цнт.
10 найліпших цигареток коштує 25 цнт.

А ВИ МОЖЕТЕ СКРУТИТИ СОРОК ЦИГАРЕТОК З ОДНОГО ПОЛОТНЯНОГО МІШОЧКА З НАЙЛІПШОГО ТЮТЮНУ „БУЛ ДУРГЕМ“. ДІСТАТИ МОЖНА ВСЮДИ.

Пачка цигаретових паперців дає ся даром.

BLACKWELL'S DURHAM TOBACCO CO.
THE STOCK OWNED BY
THE AMERICAN TOBACCO COMPANY

Я ЛІЧУ ЛЮДИЙ АБИ БУЛИ ВИЛІЧЕНІ.

Моя довголітня практика і знання у Вашій услугі. Всі тайні недуги: утрата живогности, закінчене крові, розширене, стиснене, утрата крові, висушене, пропуклина, гемороїди, слабости нирок і міхура. Лічу тривало, по уміркованій ціні.

Порада даром. Прийдіть і огляньте анатомічний музей та зобачте чоловіка в здоровлю і хоробі. Вступ вільний. Згадайте, що я лічу людей аби були вилічені в далеко коротшій часі як хтонебудь инший.

Dr. WARD,
417 6th Ave., NEW YORK, N. Y.
(Близько 25-ї улиці).
Години: від 9. до 8., в неділі від 10 до 2.

Ім. з 17 намінами

ЖЕЛІЗНИЧІЙ ГОДИННИК
для мушчин

і жінок, накручує ся без ключика, позолочуваний, з гаранцією на 20 літ, подвійні куверти красно вирівані. Ходить безупинно точно на спеціально зроблений для людей, котрі роблять при жидівницях, і гарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кождо адресу за посліплатою (С. O. D.) \$5.75 і за зворот пересилки, в тим привілейом, що кождий може його оглянути, і если ему не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у нашого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочений ланцюжок з дармовисом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте
ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та пізнати складати свої ошадности в стейтовім Банку на розі вулиць

Carson і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Ваші ошадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контролів. Продаємо **НОРАБЕЛЬНІ КАРТИ** на найліпші лінії, а **ГРОШІ** до краю висилаємо по почтовім курсі.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
COR. 14th & CARSON STS.,
South Side Pittsburgh, Pa.

Н. В. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Ол. Вучак, уряд. банк.

22

Слухайте панове! Не дайте себе внаскувати! Чи знаєте про те, що шифкарти подешевіли? Хто їде до краю, сей нехай не платить більше як 22 дол. за шифкарт! Тільки належить ся! Тільки ми беремо! Експресові пароходи! Пишіть тільки до нас! Довідайте ся правду!!!

ДОЛЯРИ ШИФКАРТА ДО КРАЮ.

Особи кляти! Домовні харчі! Дасмо почіти! Відставимо панувати! Виробляємо вільний переїзд через границю! Шукаємо як костюмерами аби їх удолетати а не випикувати! Переконаніє ся! Шість авіатку 2.00 дол. або пишіть по інформаті.

\$28 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ \$28 дол.

AMERICA EUROPE CO., 2 Carlisle Str., New York City. Число телефону 3459 Rector.

Д-ра RICHTERA

PAIN-EXPELLER.

Д-ра RICHTERA ВСЕСИЛЬНИЙ ВНІШНИЙ СЕРЕДНИК ПОВИНЕН БУТИ В МЕДИЧНІЙ ШАФЦІ КОЖДОЇ ФАМІЛІІ.

Він проганяє ревматизм, подагру, біль в бедрах та в клубових сугавах і невралгію.

Усуває швидко всі болі та затверділости сугавів і м'яснів. Знаменитий на вивихнення, хромість і стовчєня.

Скорий лік на простуду, інфлюенцу, біль горла, затамоване віддиху або тяжке віддиханє.

Не дайте ся ошукати. Правдивий находит ся в представленім тут пуделку. По 25 центів і по 50 центів флаццанка в аптиках.

F. Ad. Richter & Co.
American House, 74—80 Washington Str.,
NEW YORK, N. Y.

Фарма в курми, що доставляє яйці на ньюйорські і ф'ляделфійські ринки.

Що то значить West Millville, N. J.?

Родимці! Не один з Вас читає оголошенє „The European Colonization Co.“, 441 Drexel Bldg. Philadelphia, Pa., і думає, що то може бути за Вест Мілвіл? Чи там дійсно єсть так, як в оголошеню пишуть? Чи янби там закупив п'ять або десять акрову фарму, поліпшив би свою долю; чи ліпше би були своїм басом, чи ліпше мати свій кусник землі, свою хату, своє молоко, свої кури, свої яйці, свої бараболі, свою напусту, своє мясо, а до того і здорове повітре? Родимці! Ми в оголошеню нічо більше не пишемо, як лише правду. Около 50 родин зі всіх сторін Америки повірили нашому оголошеню і прибули звидіти нашу руську колонію, і не на дармо. По збзданню кождий з них закупив, і не один з них нам сказав: а деж вже можна знайти ліпше, де можна знайти другу колонію; щоб до неї заїхати за \$1.32 в обі сторони, з великої міліонової Філяделфії, і ще до того йдуть трени з Філяделфії до Мілвіл і з Мілвіл до Філяделфії що години; де католицькі церкви на місци, де школи висші і низші, де фабрики зі всіх сторін дивлять ся на колонію, де рівнина, де земля суха, без наміня, де що посадите посієте всьо Вам ся уродить, де Вам анер землі може принести чистого доходу понад \$200.00, де Ваші діти можуть вам дати велику поміч, можуть робити в тутешніх фабриках, а самим робити на п'ять або десять акровій фармі. Родимці, чи то не добра для Вас спосібність? Чи то не добре Вам перенести ся до Вест Мілвіл і бути незалежним від нікого, чути ся вільним, веселим як в старім краю? Отже хто такого хоче, нехай спішить заки добра нагода.

Теперішня ціна: п'ять акрів землі коштує \$250.00 в другім льону; при головній дорозі, що йде до Мілвіл та Бріджтон, коштує \$300.00. На п'ять акрів треба дати готівки найменше \$100.00, а решту можна сплачувати малими трєсячними ратами. Дім о чотирох кімнатах можна побудувати від \$275.00 і його також можна дістати на сплати.

Повисше споминає ся завше про місто Бріджтон. А що то за Бріджтон? Бріджтон є віддалене від колонізаційної землі не цілих 6 миль, і єсть 8-мим з ряду портовим містом в Злуч. Державах; має повисше 54 фабрик різних виробів. Родимці! Не трайте такої доброї спосібности, лише прилучіть ся до тих 50 родин, котрі до тепер у нас закупили землю, а побудуємо велике, богате і красне руське місто.

Можете приїжджати кождого дня і оглянути сю землю, або пишіть по руськи з повним довірем.

В нашім бюрі займають уряди Русини.

The European Colonization Co.
441 Drexel Bldg, 5th & Chestnut Sts., Philadelphia, Pa.

ЛИШЕ 3¼ ЦЕНТА.

Коли зобов'язетеся виплачувати тільки 3 і пів цента щодня, то пішлемо Вам на кредит сейчас новословуваній 14 каратовим золотом (gold filled) годинник, у трох чудових окладах, з вигравірованим польським гербом або портретом якогось польського героя. Годинник гарантований на 20 літ (warranted 20 years) разом з ланцюжком і дармовісом коштує всего лиш \$24.00.

Тепер не шліть ніяких грошей. Лиш кілька центів на каталог, щоб Ви могли побачити цей тавар.

AMERICAN AUCTION CO. DEPT. 5
1419 WILKINS AVE., NEW YORK, N. Y.

Европейська адвокатсько-нотаріальна і військова канцелярія

За малу винагороду переводимо в старім краю процесу грамоти, спадкові і грошові, ставимо закладати рати і переводимо в красиві табулі всілякі документи, нотаріальні акти, повноваження, контракти купівлі і продажі. Тестаменти, скріпки; дозвіл декларації і спадкові, потвердженні ціс. корол. генеральними Консулятами. Виробляємо урядовою дорогою асентеруюкові подання та увільнення від військових справ та маємо самих найліпших адвокатів, що заступають наших клієнтів. Всілякі в нас споряджені документи, має правну важність в старім краю. Ідучим до Росії виробляємо паспорти для вільного переїзду через границю. Порада даром. Голосіть ся або пишіть в всякій справі: D. Klarer, 86 Ave A., New York, N. Y.

Маєте які клопоти?

Процес в старім краю, клопіт з військом, з відібраним спадщиною, спроданою або купною, а може потребує зробити контракт, скріпті довжний, передшлюбну інтабуляцію або потребує лайсенсу (license), лісту (lease) на дім або на якийсь бізнес, раталі В УСІХ ПОТРЕБАХ ЗВЕРТАЙТЕ СЯ до свого країна, через уряд упованненого до споряджування і легалізованих справ нотаріальних. Мій офіс відчинений від години 10 рано до 10 вечором, в льокалі знаного Вам християнського, старокраєвого генерального бюро інформаційного.

M. КОЧВАНЬСКИЙ, Notary Public,
409 East 5th Str., New York City

Фарми на продаж.

1) Хочу продати як найскорше фарму, 15 акрів чистого поля, 3 акри ліса, дім о дев'ять обширних кімнат, стайня — те все спродаю за 3200 доларів. Готівки 1500 дол. — а решта на сплату.

2) Фарма, 5 акрів чистого поля, ціна 600 дол., половина з сего готівкою.

3) Фарма, два акри чистого поля на головнім розі дороги, 600 дол.

Хто хоче бути своїм паном і себе і свою родину на страшний час забезпечити, то прошу сейчас удаватися до Вашого країна і Русина: ГРИГОРІЙ ФАНОК, WHIPPANY, N. J.

ВЖЕ ВИЙШОВ! Перший Нишенковий ВЖЕ ВИЙШОВ!
Руско-Англійський і Англійсько-Руский
СЛОВАРЕЦЬ

обнімає 8000 виразів 208 стор. дрібного друку з граматикою, азбукою друкованою і писаною і що найважніше З ВИМОВОЮ АНГЛІЙСКИХ СЛІВ.

Вигляд Словарця такий, як бачите на образку а формат 6x3 цалі, оправлений в мягоньку шкірку, оздоблений гербом України і золотим витиском.

Є то перше, одиноке видане в рускій мові.

Словарець є тим konieczний для кожного Русина, що даєть ся носити завжди в кишені, а щоб скоро знайти потрібне слово, на те є позначення релжістер так в рускій як і в англійській часті.

Ціна словарця 75 центів. — На 10 словарців 2 даром.

Пишіть по каталог книжок. — Замовляйте на адресу:

RUSKA KNYHARNIA 850 MAIN STR., WINNIPEG, MAN.

ВЕСНЯНКИ

закривають красу і ясність вашого лиця, восім як хмара покриває сонце. Чому не зсунете веснянок? Уживайте AKNOL FRECKLE CREAM, який зробиць вашу шкіру чистою, гладкою і ви будете мати шкіру без хвиб, загубите веснянки раз на все. Мам, довголітній досвід. Хотите бути гарними? Чи може хочете бути посміховиском і мати лице обсипане гадкими веснянками, яких лід брудять ся. Як не загубите веснянок, уживаючи наше смазливо після перепису, то звернемо гроші що до цента. Гарантія при кожнім словку.

Aknol Freckle Cream wraz z пересилкою коштує всего \$1.00.

Висипка, короста та всяке зогиджене лиця безповоротно зникають від гасельск AKNOL. Є се внутрішнє средство, прочищує в дуже короткім часі осовго вю крив. Пастильки AKNOL увільняють вас від негарних працій і корост раз на все. Бутелко зі 100 пастильками коштує з пересилкою всего лиш \$1.50.

Не дайте ся ошукати. Бережіть ся перед незручними наслідками.

Дістати можна тільки у нас. Не відкладайте замовлення на завтра але записіть сейчас. Гроші посилайте моні ордером, марками або в режістрованим листі. Пишіть адресу виразно:

AKNOL REMEDY CO.

348 E. 15th Street

New York, N. Y.

СЕ Є НАЙНОВІЙША МЕТОДА ЛІЧЕННЯ.

Отсей лікар,
доктор Гогенберг

підвів мене! Врвав мене в обійми смерті! Виділив мене! Тоді, коли інші лікарі відступили від мене, так пише в публіційній поліції пацієнтка. Коли не знаєте чи д-р Гогенберга а єсть хорі, удайте ся сейчас до нього, а Переконаєте ся, що д-р Гогенберг Вам допоможе.

Д-р Гогенберг посвятив много літ в старім краю а передовсім в Америці на студії медицині і клінічній. Вилічив тисячі найріжнійших недуг своєю спеціальною метою, яку пік-то ніхто не в силі наслідувати. Доктор Гогенберг лічить виваженою через него метою всілякі інші недуги, як на прим. біль і заворіт голови, тиснене над очима, болі в очі, недуги носа і горла, хрипкі, кашель, недуги легких, чахотку, болі під грудьми, недуги серця, недуги жолудка як катар жолудковий, звужене, розширене і здує жолудка, нуності, фебра, біль в крижах, хвороби утробы, кишок, нирок і міхура. Жіночі недуги, а іменно: недуги матиці. Всякі недуги диточі. Лічить заважене і зіпсує крові, яке є причиною великих недуг. В найбільшій тайні лічить осн вно у мужчин і жінок секретні недуги заразливі так ваані брудні недуги, навіть застарілі. Успішно вилічує ревматизми всякого рода та мезові хвороби та їх наслідки. Усуне всякі висипки та боліжні на тілі а жінок привертає молодий вигляд лица і красу.

Доверше найтійші операції найновішою метою при помоці знаме игого бувшого віденського а тепер ньюйорського хірурга.

Зголошуйте ся сейчас по діагнозу до доктора Гогенберга. Хто не може особисто, нехай вголосить ся листовно, залучаючи двоцентову марку на відповідь. Адреса:

Dr. H. H. HENBERG,

608 E. 6th Str., NEW YORK, N. Y.

Телефон Orchard 3615.

Години офісові: 8 до 10 рано, 1 до 2 в полудне і 6 до 8 вечором. В неділі від 9 рано до 2 полуд.

Добре, солідно і дешево залагодую

справи судові, нотаріальні і військові як дипломований доктор прав і адвокат, що пишеть ся приважем та симпатією властей і клієнтів і яко уповажнений консулярно до протоколярного переслушування інтересованих сторін і відбирав від них присяги. Маю в послідню численні позитивні писма, поради узяти безплатно.

Dr. BORYSIEWICZ,

13-25 Astor Place, Dept. 8, Tel. 8470 Spring NEW YORK CITY.

Шіфкарти до краю і зі старого краю

Тільки у нас можете дістати найдешевші шіфкарти на експресних і поштових кораблях до Гамбурга, Бремена, Антверпа, Роттердама, Лібава і Ліверпуля. Услуга знаменита, харч обильний, подаваний чотири рази денно при накрітій столі. Окремі фамілійні каюти для родив. Як хочете їхати до краю або спровадити когось сюди до себе, то пишіть на нашу адресу або пришлітьте на дипо в Нью Йорку і зателефонуйте до нас "493 Orchard", а ми вишлемо по вас сейчас свого урядника. Ніхто у нас безплатний аж до відізду корабля. Вислаємо гроші до всіх частей світа. За 10 днів гроші суть дору ені і кожний дістане реценсіє в власній пошті. Мінємо гроші на корони, рублі і марки. Голосіть ся на адресу:

American European Steamship Co.,

86 Ave A., New York City.

VICTOR

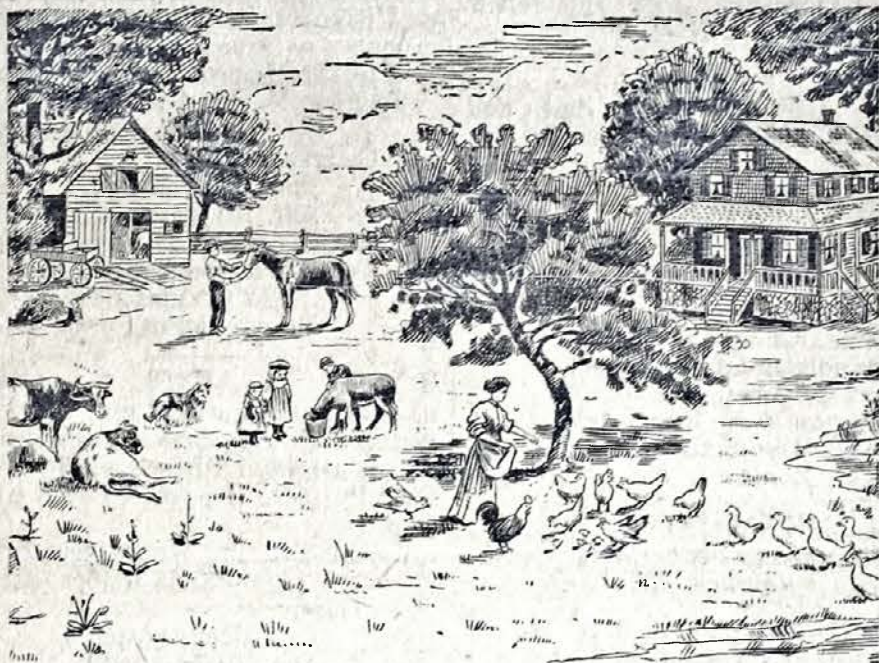
Фенограф на легкі силати

Кожний чоловік знає, що Victor-а фенограф є найліпшим фенографом на силати. Продаємо сюди по Америці на тижневій силаті по 60 центів і \$1.00 після найтійшої ціни фактури. Ма одержали 500 нових руских позитивних плат по 65 і 75 центів. Моє ім'я є найліпшим порукою, що кождий музуючий буде задоволений. Пишіть до нас по листуванням каталог, який вислаємо даром. Вітання в моді і воєрми.

SAUL BIRNS
117 SECOND AVE. & cor. 7th STREET,
Dept. Ruski, New York, N. Y.

VICTOR

ФАРМИ ЛИШЕ 250.00 ДОЛЯРИВ.

Одна з фарм в місцевости Malaga.

РУСИНИ ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ РОЗКАЖІТЬ!

Неоден з Вас хоче бути фермером і шукає за фармою по далеких вестах, а жаден з Вас не огляне ся тут ближше за землею. Чогож Вам їхати в далекі весті, коли тут, майже під самим порогом вашого мешкання, можете купити собі фарму, не наражуючи ся на жадні страсти. Компанія Malaga Realty & Development Co., 304 Broadway, N. Y. City посілає великі простори землі в Malaga, стейті New Jersey. Malaga єсть віддалена лише пару миль від міліонного міста а тікет колійовий з Філадельфії до Malaga в обі сторони, коштує лише 93 центи. Фарми єсть подожжені вздовж залізничі Пенсильванія, на рівнині, в сухім і високім положенню, нема гір і мочар в ані каміня. Всего 5 минут ходу до школи, шторів, костела, офісу телеграфічного, пошти. Фарми єсть поділені на кусники по 5 акрів і 10 акрів. 5 акрів коштує 250 дол.; виплачує ся 50 дол. зараз а решту виплачує по 10 дол. місячно. 10 акрів коштує 475 дол., 75 дол. зараз, решта по 10 дол. місячно. Malaga є місце, де сотки людей виїжджає літом на свіжий воздух. Там лише на годівлі курни можна робити великі гроші. На тій землі, що лише посадите, то ся уродить. Malaga посідає фабрику, де виробляють томейто сес, млин і тартаки. Один акер принесе Вам найменше 150 дол. доходу. Русини, не чекайте завтра, але ще нині пишіть, що прийде оглянути фарми. Компанія продала много землі в Malaga Русинам. 20 тревів денно до Філадельфії і назад; коли загадаєте їхати, ве потребує чекати на трен. На жадане компанія збудує Вам фермерські будинки. Спішіть ся з купном, бо лиш через один місяць буде ся низька ціна.

Пишіть або приїжджайте до:

Malaga Realty & Development Co.,
304 BROADWAY,
NEW YORK, N. Y.

Проч зі смутком!

На виплату по 10 цнт. денно

Наколи зобов'язете ся платити по 10 центів денно, то пішлемо Вам на кредитсей прехороший грамофон плитовий, wraz з 12 нусинами пісень, польок, вальсів і т. д., які самі собі виберете. Пишіть по інформації і каталог нових руских рекордів, залучаючи марки на пересилку.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,
343 E. 9 Str., Dept. Z. New York City

ПОДЯКИ.

I. — Повідомляю Вас, що грамофон є в порядку і грає ажеки. Видає голос дуже мило і може рівняти такому грамофону, що коштує сто доларів. Я вельми задоволений і буду старати ся виплатити Вам свої рати як найскорше. — З поважанем W. Jankowski, 19 Gillmore Str., Rochester, N. Y.

II. — Грамофон я одержав без ніякого ушкодження як також і рекорди. Він грає так мило як орган і видає частий звук. Я дуже задоволений з него. Буду переказувати моім знакомим, що компанія продає такі гарні грамофони на силату. Мої рати буду старати ся виплатити вчаснійше — З поважанем Петро Нрний, Suffern, N. Y.

Подібні листи дістаємо від кожного кошту мера, однак заля браку місця не можемо всі ті листи тут подати.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на роки
1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, 101 6th St., Monongahela City, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шарпона, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Касків, Newark, N. J.

Радні:
Іван Глова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
М. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добос, Lansford, Pa.

Організатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союзу“
знаходиться під числом 83 Grand St.,
(у власнім домі) Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАНЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

Ч. 2326 КВІТ \$149.38
на сто сорок дев'ять дол. і 38 ц., котрі п.
Михайл Старик отримав як сир. частку
по батьку Якові з Головної Каси Ру-
ського Народного Союзу в Америці.
Деслодж, Мі. 20-го червня 1912.
Мих. Старик.

Свідки:
Мих. Спрінч,
Іван Гузій.
Від місцевого Уряду Руського Народно-
го Союзу в Америці. Від. 50.
Теодор Ревак секр.

Ч. 2333 КВІТ \$170.00
на сто сімдесят доларів, котрі місц.
уряд Бр. сьв. Георгія отримав як похор.
кошта по Василю Сушко з Головної
Каси Руського Нар. Союзу в Америці.
Н. С. Пітсбург, Па. 15. червня 1912.
Стеф. Маційовський.

Свідки:
А. І. Гречинський,
о. Йосиф Гануля.
Від місцевого Уряду Руського Народно-
го Союзу в Америці. Від. 250.
Ст. Маційовський предс.,
С. Кос секр.

Ч. 2346 КВІТ \$500.00
на п'ять сот доларів, котрі п. Анна Мань-
ко отримала як посмертну записку по
мужу Петрі з Головної Каси Руського
Народного Союзу в Америці.
Вест Сенек, Н. Й. 16. червня 1912.
Анна Манько.

Свідки:
Йосиф Тобіаш,
Юрій Руяк.
Від місцевого Уряду Руського Народно-
го Союзу в Америці. Від. 137.
Іван Чвайкус предс.,
Николай Мазурчак секр.

Ч. 2366 КВІТ \$220.00
на двіста двадцять доларів, котрі місц.
уряд отримав як похор. кошта по Гри-
цію Фенчу з Головної Каси Руського
Народного Союзу в Америці.
Вест Павлик, Вт. 17. червня 1912.
Ст. Дунда.

Свідки:
Максим Ясінь,
Петра Дятал.
Від місцевого Уряду Руськ. Народно-
го Союзу в Америці.
С. Поган предс.,
Ст. Дунда секр.

Ч. 2341 КВІТ \$1000.00
на тисяч доларів, котрі п. Танька Вах
отримала як посмертну записку по
мужу Николаю з Головної Каси Руського
Народного Союзу в Америці.
Нортгемптон, Па. 5-го червня 1912.
Танька Вах.

Свідки:
Іван Свала,
Григ. Михаліцький.
Від місцевого Уряду Руського Народно-
го Союзу в Америці. Від. 33.
Дм. Придмирський предс.,
Ілько Махіброта секр.

Ч. 2343 КВІТ \$200.50
на двіста доларів і 50 цнт., котрі п. Ан-
на Шубравська отримала як посмертну
записку по мужу Івані з Головної Каси
Руського Народного Союзу в Амер.
Трентон, Н. Дж. 4-го червня 1912.
Анна Шубравська.

Свідки:
Данило Шумський,
Ант. Шубратський.
Від місцевого Уряду Руського Народно-
го Союзу в Америці. Від. 245.
Павло Стадник предс.,
Матв. Скоропад секр.

Ч. 2344 КВІТ \$99.50
на дев'ятьдесят дев'ять дол., 50 ц. котрі
місцевий уряд отримав як посмертну за-
писку по Івані Шубравській з Голов.
Каси Руського Народного Союзу в Аме-
риці.
Трентон, Н. Дж. 4-го червня 1912.
Анна Шубравська.

Свідки:
Іван Паславський,
Ант. Шубратський.
Від місцевого Уряду Руськ. Народно-
го Союзу в Америці. Від. 245.
Павло Стадник предс.,
Матв. Скоропад секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Запорож-
ська Січ“ від. 117 завідує всіх сво-
їх членів, що піврічні збори відбудуть
ся на дні 29. с. м., то є в суботу, поч.
о год. 8. веч. під ч. 134 Е. 7-ма ул. (Мі-
лер). Член неявившийся заплатить 15
цнт. а урядник 25 цнт. кари. — К. Ка-
мінський секр. рек.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Тисмени-
ця“, від. 144 подає до відома своїм То-
варішам, що піврічний мітинг відбуде
ся дня 14. липня с. р. точно о год. 6-й ве-
чером по Вечірні, в галі на 6-й улиці,
„Ехо гал“, ч. 431, на другім поверсі.
Вступ до нашого Тов. вільний через ли-
пень і серпень, а до Р. Н. Союзу після
статута. Тов. платить в разі слабости
10 дол. записки. По інформації прошу
удати ся до організатора, 305 Е. 3. ул.
— А. Зубрицький.

СТ. ЛЮІС, МО. Бр. сьв. Вол. Вел.,
від. 179 повідомляє всіх своїх членів,
що піврічний мітинг відбуде ся дня 21.
липня, в галі церковній; на сей мітинг
кожний член без винятку мусить яви-
ти ся; справи важні мають бути вже раз
покінчені; неявившийся урядник за-
платить 1 дол. а член 50 цт. кари, без
винятку, хіба мусить йти до роботи або
лежить хорий. Так само заявляє ся, що
о один тиждень скорше т. є. дня 14-го
липня наш від. 179 має брати участь в
параді при відзнаках, о годині 9.15 в
церковній галі, звідки має ся вимапи-
рувати з другими товариствами до цер-
кви на Ст. Богу, а відтак в поході аж
до галі п. Валевського на Ст. Джордж
стр. — Д. Микитяк, предс.

БУФАЛО, Н. Й. Братство сьв. О.
Николая, від. 127, подає до відомости,
що піврічний мітинг відбуде ся 21. лип-
ня 1912. На тім мітингу кожний член
мусить явити ся. Всі члени мають ви-
рівняти свої заборги доми; котрий член
це явить ся на тім мітингу, заплатить 1
дол. а урядник 2 дол. кари. — А. Бум-
бар, секретар.

СКРЕНТОН, ПА. Братство сьв. Во-
лодиміра, від. 162 визнає всіх своїх
членів, щоб явили ся дня 4-го липня
о годині 6-й рано в церковній галі, в
параді, почеже о годині 7-й всїдаємо на
трен і відїдемо на Олд Фордж, на по-
сьвячене церкви сьв. О. Николая. Нея-
вивший ся член заплатить 1 дол. кари,
понеже той день вільний від праці. —
Стеф. Чолій предс., Ф. Демкович секр.

БРУКЛІН, Н. Й. Бр. Пр. Тройці,
від. 203 повідомляє всіх своїх членів
як місцевих так і з околиці, що півріч-
ний мітинг відбуде ся в суботу, дня 6-го
липня с. р. точно о годині 8. вечером
в галі під ч. 76 Норт 6-та ул. Просить
ся прибути на сей мітинг, позаяк суть
дуже важні справи до закладження. Так
само визнає ся довгуючих членів, що-
би виправити до згаданого дня свій довг,
бо в противнім разі будуть виключені з
Братства і Р. Н. Союзу. Єсли член не
явить ся на сей мітинг, підпадає карі 50
цт. а урядник 1 дол. Важні справи! Бу-
де приймає ся нових членів без вступ-
ного до Бр. а до Р. Н. Союзу після ста-
тута. Мітинги відбуваються в кожду че-
тверту суботу по першій. Бр. Пресьв.
Тройці в разі слабости, покалічення або
потовчення платить тижнево хорої запо-
моги 5 дол. В случаю смерті члена Бр.
дає на кошта похорону 200 дол. а на
похорон жени члена 100 дол. — Іван
Балко предс., В. Саїв кас., Л. Мигаль
секретар.

ВЕСТ ПАВЛЕТ, ВТ. від. 17, пові-
домляє своїх членів, що піврічний мі-
тинг відбуде ся дня 14-го липня с. р. о
год. 3-й по пол. в тій самій сали, де
звичайно. На тім мітингу буде прийма-
ти ся нових членів без вступного до Бр.
а до Р. Н. Союзу після статута. — Ст.
Дунда, секретар.

РАЗ НА ВСЕ.

Усіх тих, що змінюють свої адреси,
просить ся дуже, щоб при зміні писали
стару і нову адресу, як також число від-
ділу до котрого кожний змінюючий ад-
ресу належить.

Хто не буде придержувати ся отсе-
го, не може мати опісля до нікого най-
меншої претенсії, если не буде дістава-
ти „Свободи“.

З поважанем
Експедиція.

ВСТУПАЙТЕ ДО Р. НАР. СОЮЗА! Р. Н. Союз платить:

„Руський Народний Союз“ — при-
німає членів до 45 літ житя. Вступне
після літ. Є се одинока наша правдиво
руська організація, основ. 1894 р., чи-
слисть около 15 тисяч членів і складає
ся з висше 300 місцевих поважних
братств.

В разі смерті члена кляси „А“ (ціле
посмертне) \$1,000.00.

В разі смерті члена кляси „Б“ (по-
ловину посмертного) \$500.00.

Посмертне за жінку або мужа члена
кляси „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа члена
кляси „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до
\$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг, або
рук \$1,000.00, б) одної руки, ноги або
ока \$200.00.

\$2,500 чистого доходу на рік.

Штор на продаж.

По близші інформації пишть на
адресу: Р. О. Box 190, Aspinwall, Pa.

Російсько-Американська Лінія

Найгарніші, найбільші і найшвидші пароплави, удержуючі
правильний пасажирський рух поміж Росією і Америкою
без пересідання у ніякій посередній пристані.

Нові, дошпругові пасажирські кораблі
„ЦАР“, „КУРСЬК“, „РОСІЯ“.

До Роттердаму 8 днів, до Лібава 11 днів.
\$38.00 — III кляса — \$35.00
\$48.00 — II кляса — \$45.00
\$65.00 — I кляса — \$75.00

Найближній відхід корабля в Нью Йорк.
„РОСІЯ“ 29-го червня — „КУРСЬК“ 13-го липня
„ЦАР“ (новий) 27-го липня.

По близші подробиці просить ся звертати до наших
агентів або до генерального заступника:
A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY
NEW-YORK, N. Y.

Любезні в Христі Братя і Сестри!

Дня 14. липня (юлія) 1912 р.

т. є. в неділю, о 10-й годині рано,
Клевеландська парохія ім. сьв. Ап.
Петра і Павла, буде обходити вели-
чає торжество

Посвячення нової Церкви,

яка знаходиться при College Ave. на
розі W. 7th Str.

Чину посвячення зволить довер-
шити наш руський греко-кат. Епископ,
Преосвященний Кир Согер при ла-
скавій співучасті місцевого і поза-
місцевого Всч. Духовенства.

Торжество посвячення попередить
місія під проводом Преосвященного
Владыки, від четверга вечером почав-
ши т. є. від 11-го до 14-го юлія с. р.

До Cleveland, O. прибуде Прео-
священний Владика в четвер о год.
6.15 (Standard time) на Erie Depot,
звідки по привітанню Іх Преосвя-
щенства, вирушить похід місцевих
братств, товариств і членів парохії,
при звуках брацких банд до церкви
при College Ave.

Щоби той день загальної, найбіль-
шої радости всіх тутешних громадян
звездити як найторжественніше, у-
прашаєсь до ласкавої участі в тор-
жестві всі місцеві і дооколичні брац-
тва та товариства, всі місцеві і доо-
количні парохії. Надіючись що кож-
дий і кожда, що має бодай крихітку
любви і привязаня до свого рідного
обряду і своєї народности, прибуде
на наш празник

Здоровимо всіх

Слава Ісусу Христу!

Комітет парохіяльний

при Церкві сьв. Ап. Петра і Павла
в Cleveland, Ohio.

В сам день посвячення т. є. в неділю
14-го липня по вечірні о год. 7. ві-
дограють місцеві аматори, в шкільній
галі українську оперу в 4-ох діях
„СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ“.
До милого побачення.

Потребую зараз

порядного дяка. Платня після здіб-
ностей. Голоситись до: Rev. Nestor
Dmytrov, 803 Front Str., Allentown,
Pa.

Глядає посади

іспитований дяко-учитель.

Може учить і провадити хор, вести
школу дітей і улажувати театральні
представлення. Голос має добрий. А-
дреса в Редакції „Свободи“

Пошукую свого брата, Николая
Заяця, з села Лужан, п. Кідмань,
Буковина. Мусить пробувати в Аме-
риці або в Канаді бо вже около 9 літ
як виїхав з краю. Хтоб о нім знав
або він сам нехай зголосить ся на а-
дресу: John Zajac, Box 8, Sault Ste.
Marie, Ont., Canada.

Фарма на продаж,

16 акрів доброї землі і 7 румовий дім;
рівнож стодоли і знаряди господар-
ські. На фармі є коло сорок дерев о-
вочевих. Фарма знаходиться в дуже
добрім положеню, коло міста Glen
Garden, N. J. Хто хоче купити, не-
хай зголосить ся до власителя на а-
дресу: I. H. 119 Delancy Str., New-
ark, N. J.

Оголошене.

Пошукую чесних і тверезих лю-
дей на борд. Маю до винаяття „Fur-
nished Room“ (умебльовану кімнату)
для замужньої пари ходячої до праці
або для поодиноких осіб.

Маль. Мель.

Apt. 5. 1st floor.

500 E. 11th Str.,

New York, N. Y.